Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...мнаһ 1921 оной ...бриин 21-hээ гарана | № 254 (16777) | 1984 оной ноябриин 4, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын байгуулагдаhаар 25 жэлэй ой гүйсэбэ

XI ТАБАН ЖЭЛ — АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХӨӨРЭНЭ

1989 ОНОЙ ТООСООГООР

Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын коллектив ажалай амжалтануудаар 25 жэлэйнгээ ойе угтаба. 1959 онhоо эхилжэ эндэ ээрэгдэhэн утаhаар нэхэгдэhэн трикотаж хубсаhаар республикынгаа ажалшадые нэгэн доро хубсалуулжархиха боломоор мэтэ hанагдана. Гансахан байгша жэлэй эхинhээ манай фабрикада жаран мянган хэhэг трикотаж хубсаhан нэхэгдэжэ, түсэбhөө гадуур 400 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилэгдөө.

Иимэ амжалта олон жэлнүүдэй оролдосын аша үрэ гээшэ. Ушар иимэhээ фабрикын түүхэ тушаа хэдэн үгэ хэлэхэм. 1954 ондо БМАССР-эй правительствын дурадхалаар, хуушан таможнын байрын талмайе хэрэглэн, хүнгэн промышленностиин үйлэдбэри республикын урда зүгтэ байгуулха гэhэн шиидхэбэри баталагдаа hэн. Фабрикын түрүүшын эзлэжээн болохо ээрэлгын цех соо хэдэхэн оройдоо дүшөөд хүн хүдэлжэ, 35 тонно утаhа гаргадаг байгаа юм. Партиин дүрбэн гэшүүд тиихэдэ коллективэй гол хүсэн бэлэй. Хүдэлмэришэдэй тосхоной hуурида тэрэ үедэ хоёр-гурбан лэ байрын гэрнүүд байгаа юм. Хяагтын районой залуу басагадые техническэ мэргэжэл олгодог училищада бэлдэн, хүмүүжүүлэн, мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдэй коллектив байгуулагдаба гэжэ ганса республика дотороо бэшэ, мүн ороной хизаар бүхэндэ мэдээжэ болоо бэлэй. Мүнөө 140 коммунист түрүүтэй энэ коллектив жэшээтэ ажалаараа омогорхоно.

Халаанай даабари 200 гаран хүдэлмэришэд саг үргэлжэ үлүүлэн бэелүүлнэ. Олон бригаданууд хамтын подрядай гуримаар хүдэлжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлнэ. Шэнэ гуримаар ажаллахын тула техническэ хангалгые мүнөөнэй эрилтэдэ хүргэхэ, мүн технологическа түрүү онол арга нэбтэрүүлхэ ёhотой хэмээн юмбибди. Энэ талаар hүүлэй үедэ манай фабрикада горитой хэмжээнүүд бэелүүлэгдэнэ гээшэ. Тусхайлбал, XI табан жэлэй эхинhээ хойшо шэнэ 130 оньhон түхеэрэлгэнүүд тодхоогдожо, хуушарhан станогууд, хэрэгсэлнүүд hэльбэн шэнэлэгдэhэн байна. Энэ хугасаа соо дүн хамта 90 мянган түхэригэй алмалтатай ухаалан зохёолгын дурадхалнууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ юм.

Бүтээсэ ехэтэй оньhон түхеэрэлгэнүүдые ашаг үрэтэйгөөр ашаглахань шухала гэжэ мэдэрнэбди. Эгээн эрхимүүдэй эрхим 43 хүдэлмэришэн олон станогто хүдэлдэг дүй дүршэлтэй, бэлиг шадабаритай болоод, халаанай даабарине хоёр дахин шахуу бэелүүлжэ шадана. Жэшээлхэдэ, манай фабрикада эрхимээр хүдэлжэ, Ленинэй ордендо хүртэhэн Цырен-Жигмит Ринчиновна Молоновагай хүндэлэлдэ баталагдаhан тусхай шангай түлөө мүрысэhэн минии нүхэд Зоя Васильевна Лиф, Тамара Степановна Сиротина, Мария Васильевна Суханова гэгшэд хубиингаа табан жэлэй түсэб уридшалан дүүргээд, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абаhан байна. «Алтан гартай мастер» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ манай эрхим хүдэлмэришэд хүртэнхэй. Тэдэнэрэй тоодо 19 комсомолец оролсоно.

Олон станок дээрэ нэгэ мүhэн хүдэлхэ гуримай экономическа ашаг үрэ жэл бүри 6—10 мянган түхэригэй алмалта үгэнэ.

Би олон станогто хүдэлhөөр үнинэйб. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхиндэ «Буряад үнэн» газетын түрүү бэшэгээр «Табан жэлэй түсэбые болзорhоо урид бэелүүлхэб» гэжэ мэдүүлээ hэм.

Харин мүнөө «Буряад үнэнэй» уншагшадта уялгаяа бэелүүлhэн тухайгаа мэдээсэнэб. Табан жэлэй бэшэ, харин наймаан жэлэй түсэбые бэелүүлжэ шадабаб.

Болзорhоо урид түсэбөө бэелүүлдэг хүдэлмэришэд манда олон. Тусхайлбал, халаанай даабарине саг үргэлжэ 130—140 процент бэелүүлдэг Е. Г. Цыдыпова, С. Н. Аблаева, Н. Н. Сутемьева болон үшөө арбан хүнүүдые нэрлэхэдэ болоно.

Минии нүхэр Зоя Васильевна Лиф тухай хэлэхэ дурамни хүрэнэ. Энэ нүхэрни 1987 оной ажалай тоосоогоор юундэ хүдэлнэб гэхэдэ, даабарита хоёр станок бэшэ, харин дүрбэн станок дээрэ утаhа зэрэжэ hураhан байна. Олон түрүүшүүлые дурдажа барахагүйш. С. Аблаева, Н. Цыренжапова, Е. Г. Цыдыпова гэгшэд халаанай даабари 130—140 процент бэелүүлжэ шадана.

Өөрынгөө амжалтые хамтын хүсэнэй, нүлөөнэй аша үрэ гэжэ hанажа ябадагби. Би ажалайнгаа намтарые Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикада эхилhэн хадаа, саашадаа үйлэдбэриин хүгжэлтые хангаха асуудалнуудта анхаралаа хандуулнаб. Нэгэдэхеэр, манай фабрикада хүдэлхэ дуратайшуулые уриха зуураа, ингэжэ хэлэхэ байнаб: «Хүдэлмэриин аша үрые мэдэрхын түлөө—хүдэлхэл, хүдэлхэл хэрэгтэй».

Хорёод жэлэй туршада үдэр бүри утаhаар хубсаhа нэхэхэ зуураа, гансал олон станок дээрэ hайнаар хүдэлхэ бэшэ, харин ажалай эрхэ байдал тухай бодомжолгото болохо ушар гарадаг.

Ажал бүхэндэ онсо өөрын оншо оньhон байдаг юм. Тиимэ оньhыень тайлбарилжа, өөрынгөө мэргэжэлээр зарим тэды юумэ ойлгодог болоод байхада, амжалта имагтал оролдосын хүсөөр туйлагдадаг гэжэ хэлэхэ байнаб.

Л. ЯКОВЕНКО,
Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын хүдэлмэришэн.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ АЖАЛШАД! ЭМХИДХЭЛ БОЛОН ЖУРАМ АЛИ БОЛОХООР ҺАЙЖАРУУЛАГТЫ!

ПРОДУКЦИ ЭЛЬГЭЭХЭ ТҮСЭБҮҮДЫЕ ЗААТАГҮЙ ДҮҮРГЭДЭГ БОЛОГТЫ!

(КПСС-эй ЦК-гай УРЯАНУУДҺАА).

АГУУ ОКТЯБРИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

...ДААБАРЯА ХОЛО ...ҮҮЛБЭ

...хамнаай районой Дала... совхозой hү haалиин ...фермын haалишад байг...ондо гүрэндэ hү тушааха ...болзорhоонь холо ...дүүргээд, мүнөө арбан ...табан жэлэй эсэ...жэлэй тоосоогоор ажал...байнхай.

...йон дотор тоологдодог ...haалиин гушаад фермын ...дэлгэрhэн социалис ...мүрысөөндэ энэ ажахын Зу...фермын коллектив ...гараа. Утаата-Да...сомоной Соведэй де... Д. Д. Бальжановагай ...бэрилдэг энэ коллектив ...даабариня 40 про...үлүүлэн дүүргэнхэй.

...hү haалиин 2-дохи ...даагшаар коммунист, ...Соведэй депутат ...Гомбоевна Бадмаева ... Энэшье коллекти... hү haалиня дээшэ...жэ, hайн шанартай hү ...ехээр тушааха та...абаhан уялгануудаа ...шадаа. Совхозой ...haалишад Д. Д. Баль..., Р. Г. Бадмаева, ...Тарбаева, С. Б. Гом..., А. П. Доржиев, ...Будаева гэгшэд Агуу ...бриин 67 жэлэй ойн хүн...зорюулагдаhан социа...мүрысөөндэ оролсон, ...болотор табан жэ...түсэб бэелүүлхын ...шармайн оролдоно.

Манай корр.

ЭРХИМ АМЖАЛТААР УГТАНА

Агуу Октябриин социалис революциин 67-дохи ойн hайндэрые угтуулан, манай Үльдэргын сомоной «Коммунизм» колхозой механизаторнууд таряа хуряалга дээрэ эрхим амжалтануудые туйлаа.

Үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүнгөөр түрэл колхозойнгоо механизаторнуудай дунда Василий Кузьмин нэгэдэхи hуури эзэлбэ. Тэрэ hүүлшын долоон хоногой туршада 150 гектар унагаагдаhан таряа хуряажа, мүн ороохо суглуулhанаараа түрүү зэргэдэ гараба. Тиигэжэ комбайнёр В. Кузьмин лэ дамжуулгын улаан туг-хан мүнгэн шантайгаар колхозой правлениин болон парткомой зүгhөө барюулагдаа.

Манай колхоз 3850 гектар таряа хуряаха түсэбтэй. Мүнөө бидэ дунда зэргээр гектар бүриhөө 12 центнер hайн шанартай ороохо абаабди. Ингэжэ бүхы дээрээ 30 мянган центнер таряан хуряагдаад байна. 1984 ондо 400 тонно ороохо гүрэндэ тушааха уялгатай байhан аад, тэрэнээ сум дүүргэбэбди. Манай зарим полинуудта үндэр хэмжээнэй, hайн шанартай ороохон хуряагдаа. Жэшээнь, Хонхо гэжэ газарта 283 гектар талмайhаа, гектар бүхэнэй 18 центнер ороохон хуряагдаа.

Таряа хуряалгын эхилhээр колхозойнгоо механизаторнуудай зэргэдэ түрүү ябаhан комбайнёрнууд олон. Тэдэнэй тоодо СКД-5 комбайнаар 4000 центнер ороохо хуряажа абаhан Владимир Климов түрүүлбэ. Энэ нүхэрнай мүнөө жэлдэ нютагайнгаа hургуулиин 10 класс дүүргэhэн намтартай. Тэрэнэй удаа Цыдып Доржиев «СКД-6» комбайнаар 3500 центнер, Николай Климов—2700 центнер, Булат Цыренов — 2500 центнер ороохо хуряагаа. Мүн эдэ комбайнёрнууд таряа амларлан сабшалгада амжалтатай ябаа юм.

1000-haa үлүүтэй гектар таряагаа сэхэ хуряажа абахаар манай колхозой механизаторнууд урматай омогорхолтой.

Б-Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ,
колхозой ахамад агроном.

Яруунын район.

Эмхитэйгээр түгэсхөө

Оймороой совхозой таряашад район дотороо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ, ургаса хуряаха харюусалгатай хаhаяа эмхитэй hайнаар үнгэргэhэн байна. Тэдэнэр, бэшэ ажахынуудта орходоо, ороохо таряа хуряалгаяа гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө дүүргэхэ талаар нилээд амжалта туйлаа.

Байгша ондо эндэхи механизаторнууд хамтын подрядай гуримаар хүдэлhэн байна. Энэ харюусалгатай хүдэлмэридэ ороохоной 32 комбайн хүдэлгэгдөө.

Совхоз дотороо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ дүршэлтэй комбайнёрнууд Н. Бархотов бүхыдөө 2560 центнер, П. Баландин—2354 центнер, Н. Дубенко—2400 центнер таряа сохижо, шалгаржа гараа. Мүн лэ коммунистнууд Н. Березовский, В. Капустин, В. Вторушин гэгшэд ажалай эрхим жэшээ харуулhан байна.

Тус ажахын механизаторнууд мүнөө жэлдэ гектар бүриhөө дунда зэргээр 13,2 центнер таряа хуряажа абаа.

Кабанскын район. **Б. СОТНИЧ.**

САГ СООНЬ ДҮҮРГЭБЭ

Алтан намарай дунда октябрь hара гаража, наранай элшэ hуларaад, нилээд хүйтэнөөр амилжа эхилээ. Тиигэбэшье, Хүрбын совхозой комбайнёрнууд таряа хуряалгаяа саг сооньдүүргэбэ.

— Сэлмэг, дулаан үдэрнүүдэй байгаа haань, ажалаа үнн дүүргэхэ hэмди,— гээд таряан ажалай бригадир Х. Н. Бадмацыренов хөөрэнэ.

Байгша ондо урда жэлэйхиhээ дутуугүй таряан ургаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Зарим полинуудhаа гектарай дунда зэргээр 14—21 центнер хүрэтэр ургаса абтаа. А. Еронтьев, А. Суровой, А. Куприянов болон бусад hайнаар хүдэлжэ гараба. Тэдэнэр халаанайнгаа даабари холо үлүүлэн дүүргэдэг байна.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.
Хориин район.

АЛТАН НАМАРАЙ БАЯН ХЭШЭГ

— Манай районой ажалшад Агуу Октябриин hайндэрые урма баяртайгаар угтажа байна. Энэ жэлдэ районоймнай ажахынуудта таряан hайн ургуулагдаа. Тэрэниие гээлтэ хоролтодо оруулангүй, hайн шанартайгаар хуряажа абахын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлhэн байна гээшэбди. Эндэл механизаторнуудай мэргэжэл шадабарияа харуулжа, ёhотойл шанга шалгалта барая. Энэ шалгалтаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, сагай уларилай хэды таарамжагүй байбашье, тэдэнэр ургуулhан бүхы таряагаа дууhан хуряажа шадаа. Тэдэнэй габшагай ажалай ашаар лэ мүнөө манай район гүрэндэ ороохо тушааха түсэбөө гурба дахин үлүүлээд байна. Ерэхэ жэлэйнгээ ургасада hайн шанартай үрэhэнэй ороохо үлөөгөөд, бэшыень бултыень гүрэндэ тушаахабди, — гэжэ КПСС-эй райкомой хүдөө ажахын таhагые даагша Г. В. Харнохоев хэлэбэ.

Үнэхөөрөөшье иимэ таряан эндэ hая наашашье ургуулагдаагүй юм. Илангаяа hайн ургаса Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо, Аргадын совхоздо ургуулагдаа. Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ ороохо тушааха түсэбөө таба дахин үлүүлээ. Тиихэдэ Аргадын совхозойхид энэ түсэбөө гурба дахин үлүүлхээ байна. Эндэхи таряашад байгша ондо гүрэндэ түсэбэй ёhоор 4000 центнер таряа худалдаха байгаа haa, мүнөө 11 мянган центнер hайн шанартай таряа тушагаад байна. Бии байгаа арга боломжоёо тооложо үзөөд, түсэбhөө гадуур 17 мянган центнер ороохо гүрэндэ тушааха байhанаа тус ажахынхид hаяхан мэдүүлбэ.

Таряа хуряалга дээрэ ажахын дүй дүршэлтэй механизаторнууд Б-М. Очиров, Л. Эрдынеев, Б. Доржиев гэгшэд эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаа. Мүн залуушье механизаторнууд В. Цыренов, Г. Шагжин болон бусад аха нүхэдhөө холо гээгдээгүй. Мүнөө эдэ нүхэднай комбайнуудаа сэбэрлэжэ, хадагалгандэ табижа байнхай.

Эдэ үдэрнүүдтэ районой ажахынуудта энэ жэлэй баян хэшэг—алтан шаргал ороохо сэбэрлэхэ, ерэхэ жэлэй ургасада hайн шанартай үрэhэ шэлэжэ хадагалха хүдэлмэри эршэтэйгээр ябуулагдажа байна. Энэ шухала хүдэлмэриие hаяын үдэрнүүдтэ дүүргэхээр хараалагдана.

Ингэжэл районой таряашад болон бүхы ажалшад Агууехэ Октябриин hайндэрые алтан намарай баян хэшэгээр угтажа, оронойнгоо Эдеэ хоолой программые бэелүүлхэ хэрэгтэ горитой хубитаяа оруулба бшуу.

М. САНДАНОВ.
Хурамхаанай район.

Республикын ХҮНДЭЛЭЛЭЙ САМБАР

Республикын промышленностиин, барилгын, транспортын, хэлхеэ холбооной, худалдаа наймаанай ба ажалшадай ажаhуудалай хэрэглэмжэнүүдые хангалгын предприятинуудай социалис мүрысөөнэй 1984 оной гурбадахи кварталай дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй обкомой бюро, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, облсовпроф болон ВЛКСМ-эй обком, иимэ коллективүүдые түрүү hуурида гараhанда тооложо, дамжуулгын Улаан тугуудые тэдэндэ барюулха гэжэ тогтообо.

МАШИНА БҮТЭЭЛГЫН БА МЕТАЛЛ БОЛБОСОРУУЛГЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДҺАА:

Улаан-Үдын «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордент о «Электромашина» завод. Продукци худалдалгын түсэб 106,7 процент, хэлсээтэ уялгаараа продукци эльгээлгын түсэб 100,0 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын түсэб 102,8 процент, нэмэлтэ олзо доход оруулгын түсэб 249,7 процент бэелүүлhэнэй түлөө.

ЭНЕРГЕТИЧЕСКЭ ПРЕДПРИЯТИНУУДҺАА:

Үйлэдбэриин «Буряткоммунэнерго» нэгэдэл. Электрын элшэ хүсөөр хангалгын түсэб 107,9 процент, дулаанай элшэ үйлэдбэрилхэ түсэбөө 136,4 процент дүүргэжэ, электрын болон дулаанай сетьнүүдтэ элшэ хүсэнэй гарзалалгые хороохон байна.

ГОРНОРУДНА ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ПРЕДПРИЯТИНУУДҺАА:

Хяагтын плавико-шпадай рудник. Продукци худалдалгын түсэб 102,8 процент, концентрат гаргаха түсэб 102,2 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгые 106,4 процент бэелүүлээ.

ГЕОЛОГО-БЭДЭРЭЛГЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДҺАА:

«Бурятгеология» нэгэдэлэй Сэлэнгын геолого-шэнжэлгын экспедици. Геологическа-бэдэрэлгын түсэбөө ба хэхэ ёhотой хэмжээнэй хүдэлмэриие hайн шанартайгаар дүүргэhэн, үрэмдэлгын хүдэлмэринүүдтэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэб 110,7 процент, шэнэ техникэ нэбтэрүүлгын түсэб 100 процент бэелүүлhэн байна.

БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛНУУДАЙ БА БАРИЛГЫН ИНДУСТРИИН ПРЕДПРИЯТИНУУДҺАА:

Тимлюйн цементын завод. Продукци худалдаха түсэбөө 101,1 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 101,6 процент, ашаг олзо оршын түсэб 100,2 процент бэелүүлээ.

ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ПРЕДПРИЯТИНУУДҺАА:

Улаан-Үдын архиин завод. Продукци худалдаха түсэбөө 100,8 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ —108,6 процент, нэмэлтэ олзо оршын түсэб 130 процент дүүргээ.

ХҮНГЭН БА НЮТАГАЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ПРЕДПРИЯТИНУУДҺАА:

Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрика. Продукци худалдаха түсэб 101,1 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ —102,1 процент, нэмэлтэ олзо оршын түсэб 100,3 процент дүүргээ. Хэлсээтэ уялгаараа захилшадые хангаха түсэбөө 100 процент дүүргэжэ, продукциин өөрынь үнэ сэн 0,5 процент доошолуулhан байна.

АВТОТРАНСПОРТЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДҺАА:

Улаан-Үдын ашаанай гурбадахи автотранспортна предприяти. Ашаа зөөхэ хүдэлмэреэ 100 процент, транспортын зүйлнүүдые ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэhэнэй ашаар техническэ бэлэн байлгынь коэффициентые 103,7 процентдэ хүргөө. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 100 процент, нэмэлтэ олзо түсэб оршын 116,7 процент бэелүүлэгдээ.

ТҮМЭР ЗАМАЙ ПРЕДПРИЯТИНУУДҺАА:

Түмэр замай Мысовойн дистанци. Түмэр зам заhабарилгын түсэб 100,0 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 103,3 процент дүүргэhэн, заhабарилгын хүдэлмэринүүдэй өөрынь үнэ сэнгые 0,8 процентээр доошолуулhан байна.

БАРИЛГЫН ТУСХАЙ ЭМХИ ЗУРГААНУУДҺАА:

«Спецстроймеханизация» трестын Буряадай управлени. Барилгын товарна продукци гаргаха түсэбөө 103,7 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ —114,8 процент, нэмэлтэ олзо оршын түсэб 111,1 процент дүүргэээ.

ТУСХАЙТА ХАБСАРАЛГЫН ЭМХИ ЗУРГААНУУДҺАА:

«Востоксибэлектромонтаж» трестын Улаан-Үдын управлени. Барилгын товарна продукци гаргаха түсэбөө 101 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ — 100,8 процент, нэмэлтэ олзо оршын талаар түсэбөө 112,4 процент бэелүүлээ.

БАЙГАЛ-АМАРАЙ ТҮМЭР ЗАМ БАРИЛГАДА ХАБААДАДАГ ОРГАНИЗАЦИНУУДҺАА:

«Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 708-дахи поезд. Генеральна подрядай аргаар хэхэ барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин түсэб 170 процент, өөhэдынгөө хүсөөр барилга хэхэ түсэб 161 процент, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбөө 102,4 процент дүүргэжэ, барилга-хабсаралгын хүдэлмэринүүдэй өөрынь үнэ сэн доошолуулаа.

ПРОЕКТНЭ ЭМХИ ЗУРГААНУУДҺАА:

«Бурятгражданпроект» институт. Проектнэ хүдэлмэриин түсэб 100 процент, ажалай бүтээсын түсэб 114,1 процент, нэмэлтэ олзо оршын түсэб 100 процент дүүргэhэн байна.

ХЭЛХЕЭ ХОЛБООНОЙ ПРЕДПРИЯТИНУУДҺАА:

Сэлэнгын районно хэлхеэ холбооной узел. Продукци үйлэдбэрилгын түсэб 100,1 процент, тарифна олзо оршын түсэб 110,4 процент, ажалай бүтээсын түсэб 101,4 процент дүүргэhэн, продукциин өөрынь үнэ сэн доошолуулагдаhан байна.

ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ БА НИИТЫН ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРЕДПРИЯТИНУУДҺАА:

Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин ОРС. Худалдаа наймаанай эрьесын түсэб 103,4 процент, ниитын эдеэ хоолой —104,5 процент, өөрын продукци үйлэдбэрилгын түсэб 101,2 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын түсэб 103,3 процент дүүргэгдээ.

АЖАЛШАДАЙ АЖАҺУУДАЛАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ХАНГАЛГЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДҺАА:

«Буряттелерадиобыттехникэ» нэгэдэл. Ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын түсэб 104,1 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын түсэб 104,9 процент дүүргэгдээ.

ОЙ МОДОНОЙ АЖАХЫН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДҺАА:

Хандагатайн оньhожоруулагдамал лесхоз. Санитарна гуримаар модо отололгын түсэб 117,5 процент, арадай үргэн хэрэглэлэй эд товар үйлэдбэрилгын түсэб 113,5 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын түсэб 115 процент, нэмэлтэ олзо оршын түсэб 129 процент дүүргэгдээ.

ГОСКОМСЕЛЬХОЗТЕХНИКЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДҺАА:

Хүдөө ажахые үйлэдбэриин техническэ талаар хангаха Хориин районно нэгэдэл. Продукци худалдалгын түсэб 108,2 процент, тракторнуудые, автомобильнуудые заhабарилгын түсэб тустань 129,2 ба 133,3 процент дүүргэхэдээ, түсэбэй ёhоор гарзануудые доошолуулаа.

Социалис мүрысөөнэй гурим дүүргээгүй модо бэлэдхэлгын ба модо болбосоруулгын промышленностиин, ажаhуудалай-коммунальна ажахын предприятинуудта түрүүшын hуури олгогдобогүй.

Н. А. ТИХОНОВ Р. ГАНДИТАЙ УУЛЗАА

...ЛИ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-...Политбюрогой гэшүүн, ...эй Министрнүүдэй Со...Түрүүлэгшэ Н. А. Тихо...түрүүтэй СССР-эй правительственна делегаци Индиин ...ьер-Министр Раджив Ган...й ноябриин 2-то уулзаба. ...Индиин гүрэнэй элитэ ехэ ...ябуулагша Индира Ган...харата муухайгаар хор...алуулhан ушараа со...хүтэлбэрилэгшэдэй, КПСС-...ЦК-гай Генеральна секре..., СССР-эй Верховно Со...Президиумэй Түрүүлэг-... К. У. Черненкын эльгээ...гүнзэгы сэдьхэлэй шана...гашуудалые Н. А. Тихонов ...иин правительствын толгойлогшодо дамжуулаа.

Хоёр ороной арадуудай удаан болзорой аша туhада, эб найрамдалай ба хүгжэлтэ дэбжэлтын хэрэгтэ харюусадаг Индитэй заншалта хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо саашадань бэхижүүлхэ гээшэ ехэ удха шанартай байна гэжэ Советскэ Союзай хүтэлбэрилэгшэд тоолодог юм гэжэ үнэн зүрхэнэй, үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөн дээрэ тэмдэглэгдээ. Индиин правительствые хүтэлбэрилэгшын харюусалгатай тушаалдаа амжалтануудые туйлахыень Н. А. Тихонов Р. Гандида хүсэбэ.

Шаналал гашуудалаа элирхэйлhэнэйнь, hайн hайхан хүсэлэнгүүдэйнь түлөө Р. Ганди гүнзэгы сэдьхэлhээ баяр баясхалан хүргөө. Советскэ Союзтай тогтооhон хани харилсаагаа Инди нангинаар сахидаг юм гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Ороной политическэ хүсэнүүд, бүхы энэдхэг арад тэрэниие халуунаар дэмжэдэг байна. Энээнhээ уламжалан, Дж. Неругэй, И. Гандиин хүтэлбэри доро бурилдэн хүгжэhэн ороной бэеэ дааhан байдалай, эб найрамдалта гадаадын политическэ хараа шэглэлтэй зохилдуулан, Советскэ Союзтай харилсаа холбоогоо саашадань хүгжөөлгэдэ ехэ анхаралаа хандуулха байнабди.

Веногуудые табиба

...ЛИ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-...Политбюрогой гэшүүн, ...эй Министрнүүдэй Со...Түрүүлэгшэ Н. А. Тихо...түрүүтэй СССР-эй правительственна делегаци И. Ган...бэетэй хуурсагай табиг... «Тин мурти бхаван» гэ...мемориальна залда ноябриин 2-то орожо, веногуудые табиба. Веногуудай лентэнүүд дээрэ иигэжэ бэшээтэй: «Индиин гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, Советскэ Союзай ехэ хани госпожа Индира Гандида—СССР-эй Верховно Соведэй Президиумhээ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведhээ», мүн «Советскэ Союзай ехэ хани нүхэртэ — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэhээ».

Делегациин гэшүүд минута соо дуугай байжа, И. Гандиин дурасхаалые ёhолбо.

Н. А. Тихонов шаналал гашуудалай дэбтэртэ иигэжэ бэшэбэ: «Энэдхэг арадай алдарта басаганай наhа бараhан дээрэhээ совет хүнүүд шаналал гашуудалаа мэдүүлнэ».

МОСКВАГАЙ ФЕСТИВАЛИИЕ УГТУУЛАН

Залуушуул болон студентнэрэй Бүхэдэлхэйн XII фестивалиин уласхоорондын бэлэдхэлэй комитет (МПК) ноябриин 2-то Москвада хүдэлмэреэ эхилбэ. 112 ороной национальна комитедүүдэй, залуушуулай ба студентнэрэй эмхинүүдэй, мүн уласхоорондын болон нютагай 28 эмхиин түлөөлэгшэд тэрэнэй заседанида хабаадана.

Фестивалиин совет бэлэдхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ, ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь В. М. Мишин заседанида хабаадагшадые амаршалхадаа, манай орон дотор уласхоорондын залуушуулай хуралдаанда бэлэдхэл үдэрhөө үдэртэ улам олон хүбүүд, басагадые нэгэдүүлнэ гэжэ тэмдэглээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев заседанида хабаадагшадай урда үгэ хэлэбэ.

Залуушуул болон студентнэрэй Бүхэдэлхэйн XII фестивалиие 1985 оной июль-август hарануудта Москвада үнгэргэхэ тухай шиидхэбэриие совет хүнүүд халуунаар hайшаан угтаба гэжэ тэрэ хэлээ. Эдиршүүлэй энэ ехэ хуралдаанда хабаадагшадые хүндэмүүшэ халуунаар угтахые тэдэнэр бэлдэжэ байна. Фестивалиин hайнаар хүдэлхын тула Ленинскэ комсомол, манай ороной хүбүүд, басагад ехэ оролдолго гаргаха, мүн тэрэнэй дайн дажарта эсэргүү, империализмда эсэргүү залуушуулай тэмсэлэй замда шэнэ шата болохын тула бүхы юумэ хэхэ байhаниинь арсашагүй.

Залуушуул болон студентнэрэй Бүхэдэлхэйн фестиваль хадаа ехэ удха шанартай үйлэ хэрэг болоно. Эб найрамдалай болон арадуудай хоорондохи хани барисаанай уг зорилгонуудые хүндэлдэг бүхы хүнүүд, түрүү үзэлтэй ба демократическа хүсэнүүд фестивальнуудые халуунаар дэмжэдэг гээшэ.

Уласхоорондын бэлэдхэлэй комитедэй түрүүшын заседани дээрэ дэлхэйн залуушуулда хандаhан уряа демократическа залуушуулай фестивалиин хүдэлөөнэй уг зорилгонуудта хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байhыень үшөө дахин гэршэлбэ. Мүнөө олон оронуудта эмхидхэгдэн байгуулагдаhан бэлэдхэлэй комитедүүдэй хүдэлмэри 80-дахи онуудай үргэн ниитэ залуушуулай фестивалиин алдарта ёhо заншалнуудые нэрэтэй солотойгоор үргэлжэлүүлхээр, хүгжөөхеэр бэлэн байhыень харуулна.

Уласхоорондын байдалай орёо түгшүүрилтэй болоожо байха үедэ Москвагай фестивальда бэлэдхэл хэгдэнэ гэжэ Б. Н. Пономарев саашадаа тэмдэглээ. Тиимэhээ дайн дажарта эсэргүү, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые зогсоохын түлөө тэмсэлэй асуудалнууд фестивальда хабаадагшадай анхарал ехээр татаха байна. Ушар иимэhээ дэлхэй дээрэхи байдалай түгшүүрилтэй болоhоной түлөө хэнэй гэм зэмэтэй байhые элирүүлэн харуулhан ушар баримтануудые мэдэхэ шухала.

Иимэ оршон байдалда Варшавска Договорто ородог союзнигуудтаяа хамта СССР өөhэдыгөө хамгаалха хүсэеэ бэхижүүлхэ баатай болоно. Ленинскэ эб найрамдалта гадаадын политика ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха, мүнөөнэй ба ерээдүйн үетэндэ амгалан байдал хангаха талаар шэглүүлэгдэнхэй байна.

Совет хүтэлбэри уласхоорондын түгшүүрилые hуларуулха зорилготой үүсхэлнүүдые гаргана. Советскэ Союзай ба тэдэнэй союзнигуудай үүсхэлнүүд хэнэйшье аша туhада зүрюу харша бэшэ юм.

Фашизмые Советскэ Союзай бута сохижо, Агуу ехэ Илалтын туйлагдаhаар 40 жэлэй ойе бүхы хүн түрэлтэнэй тэмдэглэхэ жэлдэ фестивалиин үнгэргэгдэхэ байhаниинь ехэ hүлдэтэйл.

Залуушуулай политическэ эдэбхиин ургажа байhые Б. Н. Пономарев тэмдэглэбэ. Тиигэжэ тэдэнэр бүхы дэлхэй дээрэхи үйлэ хэрэгүүдтэ, гол зорилгонуудта горитой ехэ анхаралаа хандуулна.

Уласхоорондын бэлэдхэлэй комитедэй секретарь-хүтэлбэрилэгшэ Жан-Клод Кеннеди (Франци) МПК-гай саг зуурын бүлэгэй хүдэлмэри тухай элидхэл хээ.

Заседанида хабаадагшад минута соо дуугай байжа, энэдхэг арадай алдарта басаган Индира Гандиин дурасхаалые ёhолбо. (ТАСС).

ПАРТИЙНА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ЗҮБЛӨӨН

МИРНЫЙ (Яхадай АССР). (ТАСС). СССР-эй Үнгэтэ металлургиин министерствын предприятинуудай партийна организацинуудай секретарьнарай эндэ болоhон хоёр үдэрэй бүхэсоюзна зүблөөн-семинар дээрэ ороной алта олзоборилгын ба алмазай промышленностиие хүгжөөхэ hалбариин коммунистнуудай зорилгонуудые зүбшэн хэлсэбэ. Тэрээндэ хабаадагшад Алданай, Мирнын, Удачнын ашагта малтамал шанаржуулгын предприятинуудта хүрэhэн, hалбариин предприятинуудай ажал ябуулгые hайжаруулха, түүхэй эд ехээр олзоборилхо арга замуудые зүбшэн хэлсэhэн байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Хүндэ промышленностиин ба элшэ хүсэнэй таhагые даагшын орлогшо В. А. Дурасов зүблөөн-семинарай хүдэлмэридэ хабаадаба.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

АЖАЛША КОЛЛЕКТИВЭЙ ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ҮҮРГЭ

Ажалша коллектив бүхэнэй социалис обществын гол үүрынь болодог байһые бодото ажабайдал батадхан харуулна. Энэ тобшолол СССР-эй Верховно Соведэй VIII сессиин баталан абаһан «Ажалша коллективүүд тухай, предприятинуудые, эмхи зургаануудые болон организацинуудые хүтэлбэрилгэдэ тэдэнэй дүүргэдэг үүргые дээшэлүүлхэ тухай» СССР-эй Хуули дотор тэмдэглэгдэнэ.

Ажалша коллективүүдэй эрхэ болон арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэжэ шададаг лэ газарта ажалай бүтээсэн хэмжээн дээгүүр, хүн зоной харилсаан һайн, хуули ёһо болон ниитын гурим хазагайруулһан ушарнууд үсөөн байдаг. Тэрэниие бодото дүй дүршэлэй олон жэшээнүүд гэршэлнэ, олохон коллективүүдэй ажабайдал батадхана. Өөдолой үйлэдбэриин «Туяна» нэгэдэлэй филиалай, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой, Хёлгын леспромхозой, «Победа» колхозой, Хёлгын совхозой коллективүүдэй үйлэдбэри урагшатайгаар эрхилэгдэнэ, хүдэлмэриин журам һайн, ниитын гурим нарижан сахигдана.

КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 оной) Пленумэй шиидхэбэринүүдые хүсэндэнь хүргэхэ, үзэл суртал, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхын хүдэлмэриин ажа дүршэлые нарижуулан һайжаруулха талаар районой партийна организаци дотор баһа бэшэ хэмжээнүүд абтана.

Ажалша коллективүүдэй политическэ хүтэлбэрилхы хүсэн хадаа партийна эхин организаци болоно. Энэ хүсэн үйлэдбэри дээрэ, ажалша коллективүүд дотор ябуулагдадаг үзэл суртал ба ажалай ябуулгада партийна политикые нэбтэрүүлхэ харюусалгатай бшуу.

Ажалша коллективүүдэй эдэбхи хүгжөөхэ, тэдэнэй хүтэлбэрилхэ үүргые дээшэлүүлхэ, өөрынгөө предприятин хэрэгтэй түлөө, хүдэлмэридөө эзэн ёһоор хандадаг байхаар хүн бүхэнние хүмүүжүүлхэ арга онол саг үргэлжэ бэдэржэ байха гээшэ партийна организацинуудай уялгань болоно.

Иимэл эрилтэтэйгээр Хёлгын, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозуудай, Хёлгын леспромхозой партийна организацинууд хүдэлмэрөө эмхидхэн ябуулдаг юм. Тэрэнэй хэтэй хамта, жэшээнь, «Еланский» колхозой, «Сибирь» совхозой, 104-дэхи ПМК-гай болон бусад хэдэн партийна организацинууд ажалша коллективэйнгээ үүргые дээшэлүүлхэ, коммунистнуудай хүсые элсүүлхэ, ажалай журам бэхижүүлхэ асуудалнуудта анхаралаа үшөөл багаар хандуулна. Энэ шухала хэрэгые ямар нэгэн саг зуурын кампани шэнгеэр ябуулһан, хүдэлмэришэдэй болон партийна суглаанууд дээрэ зүүшэн хэлсэһэн нэрэ зүүгээд, элдэбын хэмжээ ябуулгануудые зохёоһон болоод дүүргэжэрхиһэн байха юм.

Хүтэлбэрилэгшын шадабариһаа коллективэй ажал хэрэгэй үрэ дүн, байдал дулдыдаха байһанинь элитэ. Хүтэлбэрилхы кадрнууд хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ заатагүй өөһэдөө хабаадалсаха ёһотой гэжэ партимнай ходо заадаг гээшэ. Тиимэ байгаа хадаа тэдэнэр олониитэтэй нягта холбоотой хүдэлхэ, хүнүүдэй эдэбхи үүсхэл бадаргажа шадаха бшуу. Хүтэлбэрилэгшэдэй үүргын улам дээшэлжэ, тэдэнэрэй урда табигдаһан эрилтын бүри орёо болоһо байһые КПСС-эй райком ходо анхаржа, эмхидхэхы ба хүмүүжүүлхы ажал ябуулгын түлөө харюусалгые шангадхаха гэжэ оролдожо байдаг.

Тэгшэ тэниглэн, зохёохы эрмэлзэлтэй хүтэлбэрилэгшын зүгһөө хүнүүд тушаа халуун анхаралай, шанга эрилтын табигдадаг коллективтэ ганса ажамжалта тобшосо харадаг бэшэ, мүн дутагдалнуудые дары элирхэйлэгдэжэ, үүсхэл дэлгэрдэг, ниитын зохёохы эдэбхи мүндэлдэг шуу. Эмхидхэлэй болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин баян дүй дүршэлтэй, даабарида партийна үндэр харюусалгатайгаар хандадаг, мүнөө үе сагай эрилтэдэ тон харюусама сэдьхэлтэй хүтэлбэрилэгшэд манай районой до нилээд олон. Тэдэнэй дундаһаа Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой директор Федор Ермилович Ефимов, «Рассвет» колхозой отделениин эрхилэгшэ Евсей Маркович Григорьев (тэрэ КПСС-эй районой бюрогой гэшүүн), райпотребсоюзай автобазын директор Агап Федорович Разуваев гэгшэдые түрүүлэн нэрлэмээр.

Партиин райком һүүлэй жэлнүүдтэ арадай ажахын залуу кадрнуудые хүтэлбэрилхы тушаалнуудта найдал хэтэйгээр дэбжүүлдэг болоо. Тэдэнэй дунда хүн олониинь партиин үзүүлһэн найдабариие үнэн сэхээр харюулна. Николай Николаевич Юдин өөдолой үйлэдбэриин «Туяна» нэгэдэлэй Бэшүүрэй филиалые толгойлжо эхилһэн хойноо жэл дээшэ болобо. Багшаар хүдэлжэ ябаһан энэ нүхэр өөдолой үйлэдбэриие түргэн шудалаа. Түрүүшээр фабрикада хонон үнжэн байжа (хоёр халаанда хүдэлдэг предприяти), коллективэй хүтэлбэрилдэг, дутагдалнуудые элирхэйлнэ, хүнүүдэй эрилтэнүүдые мэдэжэ абаха эрмэлзээ. Тэрэ үедэ энэ үйлэдбэри [illegible] ажалай журам һула байһан, арга боломжонууд гүйсэд хэрэглэгдэдэггүй байһан.

Партийна организаци, ниитын эмхинүүдэй хүсэндэ түшэглэн, нүхэр Юдин дутуу дундануудые удаа дараалан усадхаха арга хэмжээнүүдые абаба. Цехэй начальнигуудай, мастернуудай болон мэргэжэлтэдэй харюусалгые шангадхаха, ажалай газарые гуримтай болгохо гэхэ мэтын хэмжээнүүд абтаһан байха. Илангаяа хүдэлмэришэдэй хэрэглэмжэдэ ехэ анхарал хандуулагдаа.

Хёлгын совхозой үйлэдбэриин хэрэг, гурим, эмхидхэл нилээд һайжаранхай. Аһан партийна хүдэлмэрилэгшэ ябаһанаа Абрам Леонович Ефимовэй директорээр томилогдоһон, багша Татьяна Иосифовна Аносовагай парткомой секретаряар һунгагдаһан сагһаа хойшо иимэ һайн хубилалта үзэгдэжэ эхилээ бшуу. Ажахын шэнэ хүтэлбэри үйлэдбэриин материальна үндэһэ һуурине, арга боломжонуудые, мэргэжэлтэдэй байдалые шэнжэлһэн, бэелүүлхэ зорилгоёо тодо болгоһон зэргэтэй. Урдань энэ совхоз һула экономикотой ажахы һэн. Малаа олоор гарзалуулдаг ехэ дутагдалтай байгаа. Шалтагааень элирүүлхэдээ, тугалай хуушан байрануудые гаргаша багатайгаар шэнэдхэн заһабарилха, шэнэ түрүү технологи нэбтэрүүлхэ хэмжээн абтаа. Иигэжэ гарзада ородог совхозой байдал һайжаржа захалаа.

Тиихэдэ парткомой шэнэ секретарь ажалай эмхидхэл болон журам һайжаруулхын тула хамтын хүсые элсүүлхэ гэһэн гол шэглэл баримталһан байна. Журам бэхижүүлгэ саг зуурын хэрэг бэшэ. Харин партийна, ажахын, совет органуудай, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ уялгатай бусад эмхинүүдэй саг үргэлжэ ябуулжа байха хүдэлмэри мүн гэжэ тус бүхэндэ зохихо эрилтэ табигдаа. Теэд энэнь зарим нэгэнэй һанаанда хажараар үзэгдэһэншье байха. Мүнөө эндэхи партийна организаци эмхидхэлэйнгээ талаар бэхижээ, шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын хойноһоо хиналта шангадаа, коммунистнуудта эрид эрилтэ табигдадаг болоо. Иимэ гурим совхозой үйлэдбэриин байдалда һайн хубилалта асарһан байна. 1982—1983 онуудай малай үбэлжэлгын дүнгөөр тус ажахыда КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамота олгогдоо, жэлэй дүнгөөр мүрысөөндэ районой түрүү һууриие эзэлээ. [illegible]

Ажалша коллективүүд тухай Хуули [illegible]

Коммунис ажалай коллектив хадаа хүниие хүмүүжүүлэн дэбжээхэ, хүнэй оюун бэлигые хүгжөөхэ, зохёохы шадабаринь баяжуулха хүсэн ха юм даа. Иимэ һайн шэнжэ шанар хамтын ажалай охин соогуур мүндэлнэ, жэл бүхэндэ ажалай эмхидхэлэй шэнэ арга дүршэлнүүд үүсхэгдэнэ. Ажахын тоосоондо ороһон һалбаринуудые байгуулгада ехэ анхарал хандуулагдаһаар. Бригадна подряд районой колхоз болон совхозуудай үйлэдбэридэ һууриижан бэхижэнэ. Ажалай иимэ эмхидхэлтэй коллективэй ажалай бүтээсэ хараа байса дээшэлнэ, хүдэлмэриин саг, техникэ, материальна бусад нөөсэнүүд һайнаар ашаглагдана, ажалай ба үйлэдбэриин журамда үзэгдэдэг таагүй ябадалнууд эрид үсөөрнэ. Зүгөөр энэ шэнэ гурим нэбтэрүүлгэдэ болгоомжотойгоор хандаха, ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулха эрилтэ табигдана.

Манай Бэшүүрэй райондо бригадна подрядта оролгые «Победа» колхоз эхилһэн юм. КПСС-эй райкомой бюрогой шиидхэбэриин ёһоор, энэ ажахын үндэһэ һуури дээрэ түрүү дүй дүршэлэй районно һургуули байгуулагданхай. Тэрэнэйл жэшээгээр бусад колхоз болон совхозуудта иимэ һуралсал нэбтэрүүлэгдэжэ захалһан юм. Хамтын подряд оросоото ургамалнуудые, кукуруза таридаг, луговодуудай бригада болон звенонуудта үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэжэ, һайн үрэ дүн түйлаха арга олгоно. Жэшээнь, XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой сабшалан һайжаруулдаг бүхы звенонууд, оросоото ургамалнуудые таридаг бүгэдэ бригаданууд, бригадна подрядай гуримаар ажалаа эмхидхэнэ. Энээнэй аша туһаар арбан нэгэдэхи табан жэлэй үнгэрһэн жэлнүүдтэ [illegible]

[illegible] Эб нэгэтэй ажалша коллективэй үшөө бии болоһо шадаагүй газарта ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ анхарал һулаар хандуулагдадаг гэжэ тоошолол хэмээр. Энэ эмхидхэлэй хангалтагүй хүдэлмэриин хойшолон. Гэбэшье КПСС-эй райком ямаршье сагта ажалай эршые һуладхахагүйн тула али бүхы хэмжээ абажа байхыень партийна организацинуудые уялгалдаг гээшэ. Илангаяа энэ хэрэгтэ агитатор, политинформатор болон лекторнуудые эдэбхитэйгээр хабаадуулхые хүсэнэ. Тэдэнэй уран хурса үгэ, политическэ асуудалаар хөөрэлдөөн элсүүлхы үүргэ дүүргэхэ байна бшуу.

Энээнтэй дашарамдуулан, тэмдэглэхэдэ, партийна организацинуудай үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулдаг олон эдэбхитэд даалгагдаһан ниитынгээ даабарида харюусалгатайгаар хандажа, тэрэнээ һайнаар дүүргэнэ гэжэ хэлэхэ шухала. Жэшээнь, Хёлгын совхозой политинформаторнууд Сергей Иванович Фомин, Александр Николаевич Нестерев, Евдокия Михайловна Казарбина, агитаторнууд Алексей Александрович Казарбин, Николай Григорьевич Унагаев, Николай Матвеевич Перевалов (дүрбүүлээ звеное даагшад) гэгшэдэй хүдэлмэри үндэр сэгнэлтэдэ хүртэдэг шуу.

Районой таряашад малшан шэнги шанга, орёо шалгалта барижа байна. Урдаа табигдаһан зорилгоёо эрхимээр дүүргэхэ гэһэн эрмэлзэл, ажалша коллективүүдэй дунда партийна организацинуудай ябуулжа байгаа хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эндэ эшэ үндэһэниинь боложо шадаха гэжэ тэмдэглэе.

Б. ДАМБАЕВА,
КПСС-эй райкомой секретарь.

Арадай хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилэн гаргадаг һалбари, предприяти болон цехүүдые бүтээсэ ехэтэй техникээр, түрүү технологёор ба эрхим һайн шанартай түүхэй эдээр улам дүүрэнээр хангаха тухай КПСС-эй XXVI съездын материалнууд соо онсолон заагдаһан байха юм. Энээнһээ уламжалан, эд товарнуудай түхэл янзанууд үргэдхэгдэхэ, шанарынь һайжаруулагдаха, шэнэ, эрхид түхэлтэй, мүн үнэ сэнгээр хямда, һайн продукци гаргагдаха жэшээтэй бшуу.

Энэ талаар манай С. М Кировэй нэрэмжэтэ заводто ехэ юумэн хэгдэжэ, үйлэдбэриин цехүүдые һэльбэн шэнэлхэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ талаар оролдолго гаргагдана. Бүхы продукциимнай 98 процентнь шаажан гүйлгэһэн амһарта, 2 процентнь хушалтын түмэрһөө хэгдэһэн зүйлнүүд ба саад, огородуудта хэрэгтэй хэрэгсэлнүүд болоно. Арбадахи болон арбан арбан нэгэдэхи табан жэлнүүдтэ предприятида продукци гаргаһан хэмжээн эрид дээшэлээ гээд тэмдэглэлтэй.

1970 онһоо 1984 он болотор хугасаае абаад харабал, арадай хэрэглэлэй эд товар үйлэдбэрилгэ заводтомнай 3,5 дахин, аяга, амһарта гаргалга 740 тонноор дээшэлээ юм. Бүри юһэдэхи табан жэлдэ заводто шэнэ технологиин нэбтэрүүлэгдэхэдэ, 2 миллион түхэригэй продукци үлүүлэн гаргагдаа бэлэй. Уданшьегүй бага хэмжээнэй, уран хээ угалзануудтай аяга, амһарта бүтээдэг шэнэ цехэй ашаглалгада тушаагдахада, амжалтанууднай арьбадхагдаһан байна. Үндэр бүтээсэтэй автомат прессэй, конвейерэй түхэлтэй электрическэ пеэшэнгүүдэй болон хатаадаг түхеэрэлгэнүүдэй тодхогдоһоной ашаар ажал хэрэгүүднай бүри урагшатай болгогдоо.

Иигэжэ һэльбэн шэнэлэлгын хүдэлмэриин таһалгаряагүй ябуулагдаһанай ашаар манай завод шаажан гүйлгэһэн аяга, амһарта гаргаха талаар Зүүн Сибирьтэ оньһожоруулагдамал томо завод болоо юм.

Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ үйлэдбэриин участогуудые шэнэ, үндэр бүтээсэтэй технологическа түхеэрэлгэнүүдээр хангалга үргэлжэлүүлэгдээ. Заводой цехүүдтэ орожо хараа һаа, олон зондо хэрэгтэй эд товарнуудай ассортимент, урдынхидаа орходоо үргэдхэгдөө, нарижуулагдаа гэжэ абаһаар ойлгомоор. Элдэб янзаар шэмэглэн гоёогдоһон амһарта гаргалга үргэдхэгдэжэ, 1983 оной дүнгүүдээр, энэнь товарна продукциин 32,4 процент болоһон байна.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

ҺЭЛЬБЭН ШЭНЭЛЭЛГЫН АША ҮРЭ

Горпромторгын наймаалагшадай һанамжаар, бууза шанадаг амһарта, шанаганууд, хүнэгүүд, баагууд болон элдэб түхэлэй томо, бага аяга, табагуудые хүн зон ехэл дуратайгаар худалдан абадаг байна. Жэшээлхэдэ, 45 мүнгэнэй ба 1 түхэриг 20 мүнгэнэй 0,8 литр багтаамжатай табагай гадаада түхэлынь илангаяа үзэмжэтэй гэжэ сэгнэгдээ. Тиихэдэ шэнэ янзаар бүтээгдэдэг болоһон 1,5 литрэй багтаамжатай 75 мүнгэнэй шанага худалдан абагшадта ехэл һайшаагдана гэхэдэнь, заводой хүдэлмэрилэгшэдэй баясамаар ааб даа.

Мүнөө үедэ шанарай нэгэдэхи категориин ба «Н» («новинка» гэһэн удхатай) тэмдэгтэй продукци худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта эльгээгдэнэ. Байгша ондо харааагдаһан болзорһоо урид 1,5 литрэй багтаамжатай, хабхагтай зохидхон салатник бүтээжэ эхилээбди.

Үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ зорилготойгоор үнгэрһэн жэлдэ 80 мянган түхэригэй экономическа ашаг олзотой хэмжээнүүд абтаһан юм. Энэ талаар бага бэшэ юумэн хэгдээ. 2-дохи участогта орёолгодо хэрэглэгдэдэг саарһа отолхо станок, аяга, амһарта шаажанаар хушадаг полуавтомат, кастрюльнуудые болбосон түхэлтэй болгодог хоёр полуавтомат үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ юм. «Аида» гэһэн пресс-автомадта түмэр тодхон ашалга, мүн һөөргэнь буулгалга оньһожоруулагданхай. Түмэр хэбэй склад оньһон түхеэрэлгын аргаар хүдэлгэгдэнэ. Аяга, амһарта шаажанаар хушадаг 1-дэхи участогта бэлэн продукциие үзэмжэтэй гоё болгохоор отделени нээгдэнхэй. «КА-6030» түхэлэй пресс шэнэдхэн һайжаруулагдаа. Үнгэрһэн жэлдэ бүхыдөө 235 мянган түхэригэй 26 түхеэрэлгэ үйлэдбэридэ тодхогдоһон байна.

Түүхэй эд болон материалнуудай, бэлэн болоһон продукциин хадагалагдадаг складуудта ашалга-буулгын хүдэлмэриие, заводой котельные оньһожоруулха зорилгонууд хараалагдана. Түмэрэй хэбэй участогай бригадада шанарай хиналта хэлгэ өөһэдтэнь даалгагданхай.

Үйлэдбэриин технологиие һайжаруулха талаар саг үргэлжын хэмжээнүүдэй абтажа, анхарагдажа байдагшье һаа, гол болон хамһабариин цехүүдтэ дутуу дунданууд, шиидхэгдээгүй асуудалнууд бии байһаар. Тон хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүдэй саг болзортоо асарагдадаггүй дээрэһээ заһабарилгын бааза һанаһанда хүрэмөөр хүдэлгэгдэнэгүй, үйлэдбэриин гол участогуудай хүсэ шадалынь нэгэ жэгдэ бэшэ. Үндэр бүтээсэтэй түхеэрэлгэнүүд дүүрэн хүсэндөө ашаглагданагүй. Жэшээлхэдэ, технологическа бэлэдхэлэй баазын хүсые ашаглалга тон хангалтагүй.

Үргэн хэрэглэлэй эд бараанай участок гээгдэнги байдалда оронхой. Ушарынь гэхэдэ, технологическа түрүү арганууд эндэ гүйсэд нэбтэрүүлэгдээгүй бшуу. Эдэ бүгэдэ дутуу дундануудые усадхахын тула нилээд бодомжо үзэхэ хэрэгтэй. Аяга, амһарта хэхэдээ, хонхойлго гол түхэлынь олгодог участогта пресс тодхохо, шаажанаар хушадаг технологическа хубилган һайжаруулха, шаажан бэлдэхэ хүдэлмэриие һайса хинан шалгаха зорилгону табигдана.

«Хүдэлгэгдэжэ байһан предприятинуудые техническэ талаар шэнэдхэн зэбсэглэхэ, һэльбэхэ тухай свердловскын хидэй дүй дүршэлые республикын промышленностьда нэбтэрүүлхэ тухай» КПСС-эй обкомой бюрогой 1983 оной мартын 13-да баталан абһан тогтоолые дүүргэн, заводой манай мэргэжэлтэд, уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёо шод 1986 онһоо 1990 он рэтэр холын хараата програм ма зохёон табижа байнабди.

Материальна болон мүн зөөриин нөөсэнүүдые зүбөө ашаглан хэрэглэжэ, коллективэй зохёохы ёһоной шадабариие элирхэйлэн олоһо, түрүү зохидоор шэглүүлэн хүтэлбэрилхэ хэрэгтэй. Энээн үндэһөөр үйлэдбэриие эрхимтэйгээр эрхилэлгые, ажалай урынь дээшэлүүлгые түйлаха байнабди. Гэхэһээ гадна ажалай бүтээсэ дээшэлхэ, ба гаргашатайгаар, хүдэлмэришэдэй тооe олошоруулангүй продукци гаргалга һайжаруулагдаха жэшээтэй болоно.

Мүнөө үедэ хүн зоной эрэлтэ хэрэглэмжын бүри дээшэлжэ, шанарайшье, шэмэглэлшье талаар һайн зүйлнүүдые худалдан абадаг сагта, предприятиимнай коллектив харюусалгаяа дууһан мэдэржэ, табан жэлэй дүүргэтэр, мүн табан хоёрдохи табан жэлэй гасаада заводоо шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ асуудалые гол анхаралдаа байлгана. Энээн түлөө һанамжануудаа, зохёохы түсэбүүдээ бүри дэлгэрэнгыгээр дорхойгоор хөөрэжэ болмоор. Гэбэшье тусгаар зорилготой комплексно программа үргэнөөр зохёон табигдажа болзортоо бэелүүлэгдээ һаа, мүн техническэ түйлалтануудые нэбтэрүүлхэ болзорой хойшолуулагдаа һаань, энэ асуудал ерээдүйдэ дахинаа эрьен бодогдохо самаар гэжэ һанагдана.

Н. НОРБОЕВ,
С. М. Кировэй нэрэмжэтэ заводой түсэблэлгын таһагай начальник.

Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводто Е. Н. Михалева (зураг дээрэ) электрослесареэр хүдэлнэ. Улаан-Үдын түмэр замай техникум дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр тэрэ аппаратна цехтэ хүдэлхөөр ороо һэн. Тэрэ ажалдаа оролдосотойгоор хандадаг, үдэр бүриингоо даабарие үлүүлэн дүүргэдэг. КПСС-эй гэшүүн Е. Н. Михалева цехэйнгээ партийна бүлэгые хүтэлбэрилдэг, ниитын хэрэгтэ эдэбхи үүсхэл гаргадаг юм.

В. МУЛЛЕРАЙ фото.

ХОДОДОО ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

Прасковья Яковлевна Гусева аяар 25 жэлэй туршада таһалгаряагүйгөөр Твороговскын шубуунай фабрикын Шигаевай һүнэй фермэдэ һаалишанаар амжалтатай хүдэлжэ ябана. Тэрэ һү һааха, гүрэндэ сагаан эдеэ худалдаха түсэб болон уялгануудаа хододоо бэелүүлдэг, дүршэл ехэтэй малшан болонхой. Пёдондоной дүнгөөр нүхэр Гусева даалгагдаһан бүлэг үнеэдһээ дүн хамта 739,0 центнер һү һаажа, түсэбөө 105,6 процент дүүргэһэн байна. Үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 3000 килограмм һү һааха уялгаяа тэрэ 3008 килограммда хүргэжэ шадаа. Энэ жэлэй үнгэрһэн хугасаа соо [illegible] 626,7 центнер һү үйлэдбэрилэн [illegible] 2611 килограмм һү һааха, социалис уялгаяа 122 процент бэелүүлһэн байна.

Прасковья Яковлевна нэгэдэхи классай малшан, мүн һурган хүмүүжүүлэгшэ юм. Тэрэ өөрынгөө хэжэ ябаһан ажалые ямаршье мэргэжэлтэнһээ дутуугүй мэдэхэ, залуу хүнүүдтэ һургаал, заабари хэлэжэ үгэдэг заншалтай. Фермэдэ һаяхан хүдэлхэеэ ерэһэн хүбүүд, басагад Прасковья Яковлевнаһаа хододоо зүбшэл заабари һурадаг тэрэниие ёһотой «багшамнай» гэжэ тоолодог байна.

Нүхэр Гусева — коммунис ажалай ударник, жэл бүхэндэ «Районой түрүү мэргэжэлтэдэй нэгэн» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэдэг. Тэрэнэй [illegible]

В. ЦИБИН,
КПСС-эй Кабанскын районой инструктор.

Совет орон дотор

ХАМТЫНГАА ХҮСӨӨР

ДОЛГОРУКОВО. (Липецкэ область). Липецкэ областиин Тимирязевай нэрэмжэтэ совхозой һаалишад хоёр халаанай хүдэлмэриин графигаар хүдэлдэг болоо юм.

Хэрбээ энээнэй урда тээ һаалишан бүхэн 25 бүлэг үнеэдые харууһалдаг байгаа һаа, мүнөө хоёр хүн 50 үнеэдэй хойноһоо харууһална. Тэдэнэр үдэрэй һаалиие хоюулан үнгэргэдэг. Харин үглөөгүүр, үдэшэндөө ээлжээгээр үнеэдээ һаадаг. Хүндэ хүшэр ажал, тэрэ тоодо тэжээл бэлэдхэлгые үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулһаниинь, ехэ туһалаа.

Материальна үлүү гаргаша хээгүй байхада һү һаали эли бодо дээшэлээ, 3 мянган килограммда хүрэхэ дүтэлөө гэжэ экономистнууд тооложо гаргаа юм. Продукциин шанар дээшэлээ, һаалишадта ехэ сүлөө сагтай болоо. Энэнь кадрнуудай ажалда ороход, гараха ябадалые үсөөрүүлһэн байна.

Областиин олохон ажахынууд мал ажалда хоёр халаанай хүдэлмэри нэбтэрүүлнэ. Колхоз, совхозуудта тогтонижонги коллективүүдые байгуулха арга замуудай нэгэн гэжэ энээниие тоолоно.

ГАЗАРАЙ ҮРЭЖЭЛЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

ТОСНО. (Ленинградска область). «Детскосельское» нэгэдэлдэ 700 гектар һайжаруулагдаһан таряалан эрхим шанартайгаар тушаан абтаба. Пушкинска ПМК-һаа А. А. Капустын даадаг ажахын тоосооной комплексно бригада тэрэниие шата шатаарнь тушаажа дүүргээ. Энэ шанаржуулан һайжаруулагдаһан газарай эхэнхи участок дээрэһээ фирмын ажахынууд овощой үндэр баян ургаса хуряагаа юм.

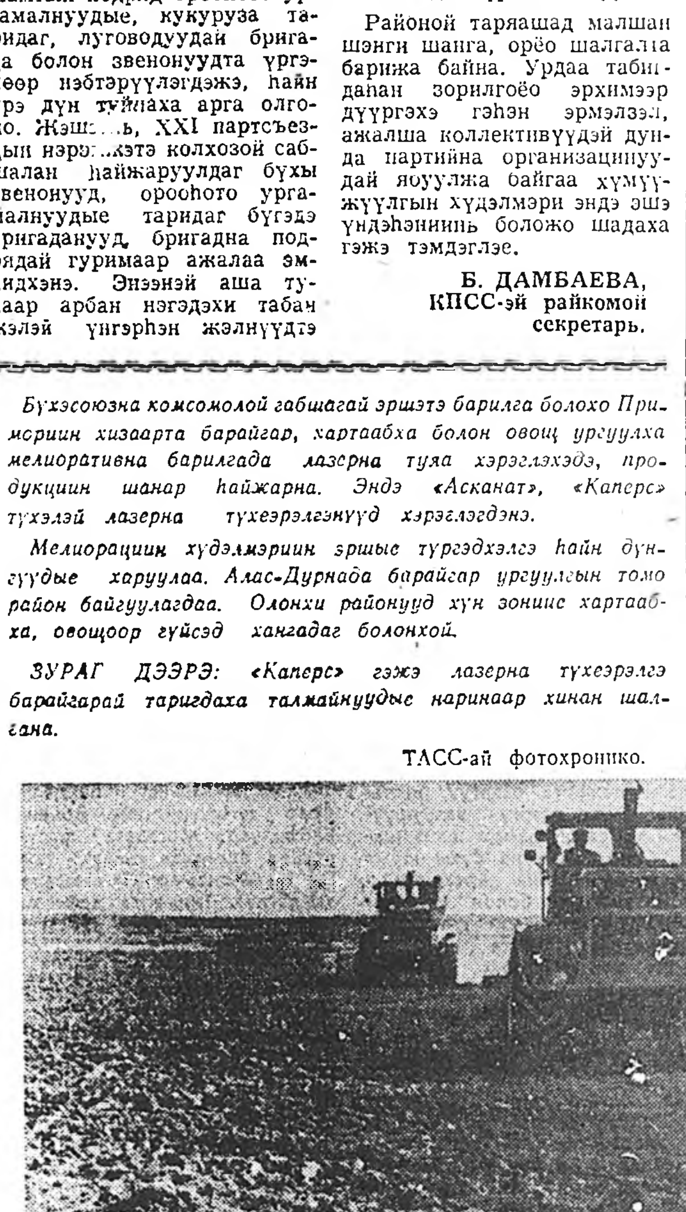
Агууехэ Октябриин 67 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысэхэ зуураа, «Ленмелиорациин» подрядна звенонууд болон бригаданууд 20 мянга шахуу гектар хатаагдаһан ба уһалагдадаг газар областиин ажахынуудта болзорһоонь урид тушаагаа юм. Шанаржуулан һайжаруулагдаһан «газарые болбосон түхэлтэй болгохо» талаар ехэ хүдэлмэри нэгэн доро дүүргэгдэһэн байна. 200 гаран километр харгы, хүүргэнүүд баригдаһан байгаа.

Бүхэсоюзна комсомолой габшагай эршэтэ барилга болохо Примориин хизаарта барайгар, хартаабха болон овощ ургуулха мелиоративна барилгада лазерна туяа хэрэглэхэдэ, продукциин шанар һайжарна. Эндэ «Асканат», «Каперс» түхэлэй лазерна түхеэрэлгэнүүд хэрэглэгдэнэ.

Мелиорациин хүдэлмэриин эршые түргэдхэлгэ һайн дүнгүүдые харуулаа. Алас-Дурнада барайгар ургуулгын томо район байгуулагдаа. Олонхи районууд хүн зониие хартаабха, овощоор гүйсэд хангадаг болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Каперс» гэжэ лазерна түхеэрэлгэ барайгарай таригдаха талмайнуудые наринаар хинан шалгана.

ТАСС-ай фотохронико.

КОММУНИСТ ТУХАЙ хөөрөөн

НЮТАГТАА ХҮНДЭТЭЙ ЮМ

Түнхэн нютагай эгээн үнэтэй, юунтэйшье жэшэшэгүй баялиг гэхэдэ, түрэл дайдаяа, Эхэ ороноо алдаршуулһан хүнүүд мүн. Тэдэнэй нэгэн Петр Степанович Демин болоно. Тэрэниие мэдэхэгүй хүн гэжэ манай иишэ байхагүй хаш. Ажалай болон дайнай ветеран, коммунист Петр Степанович наһанайнгаа амаралтада гарабашье, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан зандаа. Нүхэр Демин комсомолой гэшүүн болоһонһоо хойшо ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададжа эхилһэн. Һаял арбаяа гаража ябахадаа, ажабайдалай асуудалнуудаар өөрын онсо һанамжатай, бүхы юумэндэ һанал сэдьхэлээрээ гүйсэд оролсодог зантай байһан. Һүбэлгэн, элдэб юумэяр һонирходог тула тэрэ номдоо бэрхэ һэн.

Нютагайнгаа эхин һургуули дүүргэһэнэйнгээ удаа Хэрэнэй дунда һургуулида һураа бэлэй. Согтой хүхюун, нүхэдэйнгөө зүрхэ сэдьхэл татажа шадаһан хүбүүн уданшьегүй һургуулиингаа комсомолой организациин секретаряар һунгагдаһан байгаа. Тиигээд һургуулияа һая дүүргэжэ, ажабайдалай арюухан замай эхин дээрэ гараад байһан залуу хүбүүнэй һанаа сэдьхэлдэ сэбэр һайхан бодолнууд түрэһэн ааб даа. Теэд тэдэнь энэ үедэ бэелхэ заяагүй байшоо. Юуб гэхэдэ, энэл үедэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн эхилшоо бшуу. Тиихэдэл тэрэ удаан бодонгүй, фронт ошохоор түхеэрээ бэлэй. Тиин удангүй офицернүүдэй саг зуурын курса дүүргэжэ, танк буудадаг томо буугай взводой командир болобо. Одоошье иигэжэ фашистнуудые хайра гамгүйгөөр сохихо тангаригаа дүүргэжэ эхилээ һэн. Тэрэнэй дайшалхы харгынь хүндэ хүшэр байлдаанууд соогуур гараа юм. Теэд 1944 оной нэгэ шанга тулалдаанда хүндөөр шархатажа, үни удаан госпитальдо хэбтэһэнэй удаа тээ бусаха баатай болоо һэн.

Нютагаа бусажа, шархы эдэгэхэтэй хамта, Петр Степанович хүдэлжэ эхилээ. Баһа хорёодтой болоһон, комсомолой хүдэлмэри һайн дэхэ хүбүүе ВЛКСМ-эй айко до хүдэлхыень дуради Тиигээд удангүй тэрэ ВЛК эй Түнхэнэй айкомой нэгэ секретаряар һунгагдаһан на. Эндэл тэрэнэй хүтэ рилхы шадабари эли то харагдаа. Энэ хүшэр хү сагта районойнгоо комсо шууд болон залуушуу фронтдо бүхы шадалаара һалха хэрэгтэ элсүүлжэ дөө.

1945 ондо тэрэнэй ажа далда хэзээдэшье мартагда гүй үйлэ хэрэг болобо, тэ ниие партиин гэшүүндэ бшуу. Энэ үдэрһөө эхил мүнөө болотор Петр Степа вичай ажабайдал түрэл н титаяа нягта холбоот КПСС-эй райком энэ бэрх бүүе хараадаа абажа, пар на дээдэ һургуулида эле һэн байна.

Тус һургуулиие дүүрг ерээд, П. С. Демин ВЛКС эй Мухар-Шэбэрэй райко нэгэдэхи секретаряар, парти кабинедые даагшаар хүдэ Удаань түрэл нютагтаа бус Түнхэнэй райкомой пропа да болон агитациин таһаг даагшын орлогшоор, юри таһагые даагшаар хүдэлөө тушаалнуудые даажа байха үнэн зүрхэнһөө оролдожо рюусалга ехэтэйгээр хүдэ

Иимэл урагшаа эрмэлзэ аша үрэ ехэтэй ажалай түлөө П. С. Демин олон Хүндэлэлэй грамотануудт шагнагдаһан. Удаан жэл комсомолой организацие ридаһанайнгаа түлөө ВЛКС эй 60 жэлэй ойдо ВЛКС ЦК-гай Хүндэлэлэй гра болон тэмдэгтэ хүртөө.

Б. БИРБАЕВ

ШЕФҮҮДЭЙ ТУҺАЛАМЖААР

Баяндайн районой «Путь к коммунизму» колхо фермэ дээрэхи малшадай байшангые бодхооходо, шеф дынь—Эрхүүгэй «Жилстрой» трестын болон карданна нуудай заводой хүдэлмэришэд туһалаа һэн. Эндэ амарал таһалганууд, столово, магазин, медицинскэ кабинет, нүүдые үнгэргэхэ аудиторинууд бии юм. Һаалишад ба шад фермэ дээрэ хэрэгтэй эд бараагаа худалдажа абад Тэдэнэртэ бусадшье туһаламжа үзүүлэгдэдэг байна.

Колхозой үшөө нэгэ шэнэ барилга — машина табиха шаа дүүрэхэ дүтэлөө. Прибайкалиин индустриальна хото родуудай ажалшадай, Усть-Ордын автономито округ ажахынуудта үзүүлдэг шефскэ туһаламжын програм энэ барилга оруулагданхай. Гансал Баяндайн район Эрхүүгэй промышленна предприятинууд малай табан бай машина табиха табан хашаа, малшадай гурбан байшан, гэр байра бариа юм.

Баяндай,
Усть-Ордын Буряадай автономито округ.

Ажалаймнай залуу халаан

МАНАЙ ЕРЭЭДҮЙ

…х хүүгэд, эдиршүүлнай— …ерээдүй» гээд булта …гээшэбди. Хара бага… эрхим һайнаар һургуу… һургажа, ажалда ду… …ар хүмүүжүүлжэ, нии… ажал ябуулгада эдэбхитэй… хабаадалсуулжа, сааша… …гран үндыхэдөө общест… …о эрхим гэшүүд боло… тула хэн гэшэгүй—бүгэ… оролдодог гээшэбди. …тушаа партийна орга…нууд, арадай депутадуу… Соведүүд, ажалшадай эм… коллективүүд саг үр… анхаржа байхаһаа гадна …туһаламжа үзүүлдэг…

…ндэ Улаан-Үдэ хотым… олон тоото эмхи зургаа… тус тустаа али нэгэн һур… даажа абаад, шеф… туһаламжа хүргэдэг. Иимэ … предприяти, эмхи зур… …дые нэрлэн хэлэхэ бо… …, олон ааб даа. Нарич… комбинадай энэ та… …жэ байдаг хүдэлмэри … хөөрэхэ болоо һаа иимэ: комбинат һургуулинуудые … абаһаар үнинэй. Энэ … цех бүхэн тус тус… һургуули даажа абаад, … бүхэниинь баһал өөрын … …тай боложо, эдиршүү… һуралсалай, хүгжэл… хүмүүжүүлгын шанарые … дороо абажа, али бо… туһалдаг ёһо заншал…

…эр һургуулиин пионер… эмхидэ болон …олой комитедтэ бага… октябрятануудай, … пионернүүдэй, комсо…мольцуудай зэргэдэ бэлдэжэ … туһалдаг, баяр ёһо… эдэ һайндэрнүүдтэнь … …далсажа, тэдэнээ амар… … байха юм. Саг үргэлжэ классна часуудтань ерэжэ, һуралсалаарнь һонирходог, ажалда дуратайгаар хүмүүжэхэ тушаа лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, ямар нэгэн үйлэ хэрэгүүдээр, һайндэрнүүдээр дашарамдуулан амаршалжа, эрхимүүдтэнь Хүндэлэлэй грамота болон үнэтэ бэлэгүүдые барюулдаг. Харин эдиршүүлынь баһал өөһэдын харюутай: тэдэнэр ажал дээрэнь гү, али комбинадай дэргэдэхи соёлой байшанда ерэжэ, аха нүхэдэйнгөө урда коцертнүүдые табижа, һайндэр бүхэндэ амаршалжа, ханын газетэ гаргадаг. Тэндээ хэнэй һайнаар һурадаг, ямар сэгнэлтэнүүдые абадаг тухай, юу хэжэ, юу ойлгожо, хаагуур ябаһан тухайгаа, мүн лэ ажалай түрүүшүүл — эгэшэнэрээрээ омогорхоһон дулаан үгэнүүдые бэшэжэ, баярлуулдаг байна.

Тиихэдэ шефскэ энэ ажалай талаар цехүүд, бригаданууд хоорондын мүрысөөн болодог. Хэрбээ ямар нэгэн бригадын даажа абаһан классай һуралсал, хүмүүжүүлгынгээ талаар муу ябабалнь, мүрысөөнэй гуримай ёһоор бригадын коллективэй түйлаһан үрэ дүнгһөө баалнууд хороогдодог. Хэрбээ бригадын ямар нэгэн гэшүүнэй муугаар хүдэлдэг, ажалай журам хазагайруулдаг, ажалдаа хожомдожо ерэдэг һаань, энэл мүрысөөнэй гуримай ёһоор даажа байһан классайнь хамтын дүнгһөө баалнууд хороогдохо зэргэтэй. Тиимэһээ энэ мүрысөөндэ бригада класс хоёр хоорондын нягта холбоотой дээрэһээ, бэе бэеынгээ дутуу дундануудые сугтаа зүбшэн хэлсэжэ усадхадаг байха юм. Энэнь алишье таладань ехэ туһатай, нүлөөтэй, ёһотойл хани халуун нүхэсэл боложо үгэнэ.

Жэшээлхэдэ, нооһо илгалгын цех 25-дахи һургуулитай нүхэсэдэг. Тус цехэй бригадануудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Лидия Петровна Абёровагай комсомол-залуушуулай бригада ходо түрүүлдэг заншалтай. Һурагшадтай һайнаар хүдэлдэг байһанайнгаа түлөө энэ коллективэихид саг үргэлжэ Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдажа, урмашуулагдадаг байха юм.

— Бидэнэй 6-дахи «Б» классайхид бригадымнай этигэл найдалые харюулжа шададаг. Муугаар һураха, һургуулиин журам хазагайруулха ябадал огто үзэгдэдэггүй. Тиимэһээ бидэшье ехэ урматай, зоригтой ябадагбди. Бэе бэедээ яахын аргагүй дадашанхайбди. Амаралтын үдэрнүүдтэ бүгэдэ коллективээрээ кинодо, театрта ошохоһоо гадна, уран зурагай, түүхын музейнүүдээр ябажа, харадаг, һонирходог заншалтайбди. Үхибүүдтээ выставкэнүүдые харуулхадаа, өөһэдөөшье ехэтэ һонирходог, нилээд ехэ юумэ үзэжэ, мэдэжэ абадаг гээшэбди. Жэлдээ дүрбэ дахин —намарай сагта ойдо гү, али ямар нэгэн үйлэ хэрэгтэй холбоотой газарнуудаар ябадаг, үбэлдөө комбинадайнгаа «Челночок» гэжэ турбазада ошожо, шарга, санаар өөһэд хоорондын мүрысөө үнгэргэдэг, хабартаа, зундаа сугтаа уһанда шунгадаг, хизаар оронойнгоо байгаалитай танилсадаг гэхэ мэтээр амардаг, сэнгэдэг зомди даа. Энээндэмнай зарим түрэлхидшье дуратайгаар хабаадалсадаг, автобусоор болон хэрэгтэй хэрэгсэлнүүдээр комбинаднай бидэнээ хангадаг, эдэбхитэй һайнаар һурадаг һурагшадаа урмашуулжа, номуудые бэлэглэхэ ушаршье байдаг. Тиихэдэ энэ класснай зарим һайндэрнүүдтэ бидэ, ажалшад тухайгаа бүхэли уран шүлэгэй монтаж бэлдэжэрхёод, ханын газетэ гаргажа гү, али концерт табижа байдаг. Юрэдөөл бидэнэй хамтаараа хэхэ гэһэн ажалнай ехэ даа. Сүлөөтэй сагшье гэжэ хомор. Зүгөөр арга олоод лэ бэе бэедээ яалсажа, нүхэсэдэг гээшэбди. Энээнһээ һайхан үшөө юун байхаб даа, — гээд, халаанай комсорг Наталия Владимировна Маласова хөөрэнэ.

Зүб даа. Ажабайдалда энээнһээ һайхан юун байхаб! Тиихэдэ, хэндэ, юрэдөө, сүлөөтэй үлүү гараһан саг гэжэ манай үе сагта байха юм. Найман залуушуулһаа бүридэһэн энэ бригадада эрдэм мэдэсэеэ дээшэлүүлхэ дуратайшуул, заочноор һурадагшье хүнүүд олон. Жэшээлхэдэ, партиин гэшүүн, халаанай парторгын уялгые дүүргэгшэ Имеева Елена Москвагай текстильнэ техникумдэ, «Комсомолой прожекторэй» түлөө харюусагша Иванова Таня соёлой институтда, Герасимова Наташа Зүүн Сибириин технологическа институтда заочноор һуралсадаг. Гэхэ зуура бригадын гэшүүд бултаараа спортоор һонирходог, гансашье цехэйнгээ бэшэ, мүн комбинадайнгаа нэрэ түрые хамгаалхаар спортивна олон тоото мүрысөөндэ хабаадалсадаг байна. Эдэ басагад ажалдаашье бэрхэ, амжалтатай ябадаг. Жэшээлхэдэ, энэ бригада табан жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 826 тонно ноопо илгаад, мүнөө 1985 оной июль һарын тоосоогоор хүдэлжэ байнхай.

Ажалдашье, һуралсалдашье ниитын ажал ябуулгадашье үндэр амжалта түйлаһан эдэ бэрхэшүүл тухай хөөрэжэ ханамаар бэшэ юм ааб даа. Комсомол-залуушуулай иимэ бригаданууд гансашье комбинат соо бэшэ, городой ажалшадай бусад предприяти, барилга, эмхи зургаануудта, хүдөө тосхонуудта олон. Тиимэһээ «залуушуул — манай ерээдүй» гэһэн үни заяанай хэлэгдэдэг үгэнүүдэй удхые одоол бүхы сэдьхэл, зүрхөөрөө дахин, дахин мэдэрхээр бэшэ гү?!

Г. РАДНАЕВА.

ОЙН БАЯРАЙ СУГЛААН

Н. А. Семашкын нэрэмжэтэ республиканска больницын 60 жэлэй ойе республикын олониитын түлөөлэгшэд һаяхан тэмдэглэбэ. Тус ойдо зорюулһан баярай суглаае республикын элүүрые хамгаалгын министр Л. Д. Мадыева нээгээ. Республиканска больницын ахамад врачай орлогшо М. Н. Болдогуев больницын 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан элидхэл хэжэ, энэ хугасаа соо түйлаһан ехэ амжалтанууд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

Олониитын түлөөлэгшэд республиканска больницын 60 жэлэй ойтой дашарамдуулан, амаршалгын үгэнүүдые хэлэжэ, саашадаашье ажалдаа амжалта түйлахыень хүсэбэ.

Больницын коллективтэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамота барюулагдаа.

Олон хүдэлмэрилэгшэдтэ СССР-эй, Буряадай АССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствэнүүдэй, КПСС-эй обкомой, партиин Октябрьска райкомой болон районно Соведэй гүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаа.

Больницын уран һайханай самодеятельностиин һонирхолтой концертые суглараг-шад хужарлан хараба.

С. СТЕПАНОВ.

АЖАЛШАДАЙ БЭШЭГҮҮД

БАГШАНАР БАЯСУУЛАА

Совет арадай Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда түйлаһан агууехэ Илалтын 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан соёлой ба экономикын үдэрнүүд Зэдын райондо үнгэргэгдэжэ үргэлжэлһөөр. Арадай ажахын һалбаринуудай мэргэжэлтэдэй һайндэрнүүдые тэмдэглэн, эдэ үдэрнүүд үнгэргэгдэнэ. Һүүлэй һаранuудта худалдаа наймаанай, элүүрые хамгаалгын хүдэлмэрилэгшэд, барилгашад районойнгоо түб һууринай ажалшадай урда тоосоонуудые хэһэн байна.

Петропавловка һууринай соёлой ба спортын шэнэ ордон соо районой гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй соёлой ба экономикын үдэр үнгэргэгдэбэ.

Мүнөө Зэдын районой багшанар юрэнхы эрдэмэй ба мэргэжэлэй һургуулинуудые саашадань шэнэлэн хубилгаха талаар парти, правительствын хараалһан зорилгонуудые бэелүүлхын тулада эршэмтэйгээр хүдэлжэ байна. Арадай гэгээрэлые үндэр хэмжээндэ гаргаха, һурагшадта гүнзэгы эрдэм мэдэсэ олгожо, коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ гээшэ тэдэнэрэй мүнөөдэрэй шухалын шухала зорилго болоно. Манай райондо бүхыдөө 600 гаран багшанар эдир үетэнние эрдэм номдо һургажа, ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлнэ.

Зал соо хүн зон дүүрэн. Энэ үдэшэ багшанар тоосоото концертээ харуулхадаа, түрэлхидэй найдалыень харюулжа, сэдьхэлыень ханаажа шэдаба. Олон багшанарай хабаадалгатай, артистнуудай үмдэһэн үнгын хубсаһа костюмуудаар баян энэ концерт илангаяа һонирхолтойгоор үнгэрбэ.

Петропавловкын найман жэлэй һургуулиин багшанарай гүйсэдхэһэн «Дүшэн нэгэн оной солдадууд» гэһэн дуун ба Рождественскиин «210 алхам» гэһэн поэмын удхаар табигдаһан театрализованно программа жэрин үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө. Мүн багшанар — Гэгээтэйн дунда һургуулиһаа В. Д. Цыбикова, Петропавловкын найман жэлэй һургуулиһаа А. В. Дашипылов гэгшэд ород, буряад хэлэн дээрэ гүйсэдхэһэн ирагуу һайхан дуунуудаараа сугларагшадые баясуулаа. Мүн Ториин дунда һургуулиин эхэнэр дуушадай бүлэг, Алцагай һургуулиин дуушан В. Б. Базаров гэгшэд олоной магтаалда хүртөө. Багшанар Д. Д. Сахияева, А. М. Блохина гэгшэд дайнай темэдэ зорюулагдаһан шүлэгүүдые зүрхэ сэдьхэл доһолгомоор уншаа.

Түрэл Эхэ орондоо гүнзэгы дуранай мэдэрэлтэйгээр концертын программа табигдаһан байгаа гэжэ тэмдэглэлтэй.

М. ГАЛСАНОВ.

СИБИРЬ— …НДЭР СОЁЛ …БОСОРОЛОЙ ХИЗААР

…РАСНОЯРСК. «Сибирие … соёл болбосоролой хи… болгоё» гэһэн хүдэ… эндэхи нютагуудай со… …ала болон экономиче… хүгжэлтэдэ тэрэнэй нү… дээшэлүүлгэ гэһэн … асуудалнуудые эндэ … үнгэрһэн научно… …ческа конференцидэ … …агшад зүбшэн хэлсэбэ.

…расноярскынхидай үүс… … гурба үлүүтэй жэлэй … гээ энэ хүдэлөөн мүн… … юм. Эдэ жэлнүүдтэ … эрье дээрэхи ню… …та һонирхолтой дүй … бии болоо. Соёлой …риально-техническэ үндэ… …ури түргэнөөр хүгжөөг… 88 барилга—концер… залнууд, музейнүүд, … һайханай галерейнүүд, … ордон, клубууд, …отекэнүүд ашаглалгада …гдаа. Мүнөө эндэ со… …ультурын ба искусствын … гаран гүрэнэй эмхи … хүдэлнэ.

…триотическа үүсхэл бо… … дээрэнь бэелүүлхын тү… мүрысөөн хото горо… … болон районуудай хоо… … дэлгэрэнхэй. Үраалай … олон областьнууд, …нууд, автономито рес… …ликанууд тэрэнние дэм… … байна. Москвагай, Ле…градай, ороной хэдэ хэ… бусад томо горо… … зохёохы ажалтай тү… коллективүүд сибиринн… … шефскэ туһаламжа … болонхой.

… хүдэлөөнэй хүгжэлтэ … уран зураа… … хүгжэмшэдэй оэлиг … ургалтада тула … болопон байгаа. Ган… үнгэрһэн зун Краснояр… … артистнууд оронои 30… хото городуудаар аян… … байна. Хизаарай … һайханай коллективүү… … гадаадын оронуудаар … болопониинь, пан… … онсо шэнжэнь бо… … Красноярскын алдар … дуу, хатарай ансамбль … олон оронуудта бэ… … харуулһан. …сибирскэ арадай театр … гастрольдо амжал… … ябаа һэн. Красно… хотын Соёлой ордон… … хатарай арадай ан… … ФРГ-дэ концерт наа… … харуулһан байгаа. Див… «Энергетик» гэ… соёлой байшангай ород … инструментнүүдэй … Филиппиндэ ха… … альга ташалгаар уг… … Хакасай «Онтохон» … кукольна театр Болга… … аяншалаа.

… хүдэлөөнэй уг зорил… … үнэдэһөөрэндэшье нү… … предприяти… … барилгануудта, кол… совхозуудта «болбосон … предприяти, «соёл… тухэлтэй ажахы» гэһэн … зэргын түлөө тэмсэл … …лагдана.

…артиин XXVI съездын …КПСС-эй ЦК-гай удаада… Пленумүүдэй шиидхэ… … үндэһөөр ажал… … үзэл сурталан хүмүү… … саашадань нари… … һайжаруулха шуха… … конференци дээрэ … Залуушуулые … зүб ябадалтангаар хү… … искусствын эм… … ажал ябуул… … һайжаруулха, түгэс мэр… … кадрнуудые бэлдэ… … асуудалнуудта онсо анха… …андуулагдаа. «Сибирие … соёл болбосоролой хи… болгоё» гэһэн хүдэлөөн …

(ТАСС).

Мухар-Шэбэрэй Хошуун-Үзүүрэй дунда һургуулида С. М. Эрдынеева (зураг дээрэ) биологи заадаг. Светлана Мункуевна хэшээлнүүдээ һонирхолтойгоор үнгэргэдэг.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

ДОСААФ-ай ОБКОМОЙ ПЛЕНУМ

ДОСААФ-ай Буряадай обкомой ээлжээтэ пленум һаяхан боложо, «СССР-эй ДОСААФ-ай Уставай эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, оборонно коллективүүдэй байдал ба тэдэнние эмхидхэлэй талаар саашадань һайжаруулан бэхижүүлхэ тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Тус асуудалаар ДОСААФ-ай Буряадай обкомой түрүүлэгшын орлогшо П. Н. Вторушин элидхэл хэһэн байна.

Элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ ДОСААФ-ай райкомуудай түрүүлэгшэнэр— Захааминһаа В. А. Вагнер, Загарайһаа А. Г. Сапожников, Хяагтаһаа М. А. Милюшин, ДОСААФ-ай обкомой спортын талаар ахамад инструктор Г. Я. Кватковский болон бусад хабаадаа. Дутуу дундануудаа усадхан, арга боломжонуудаа элсүүлэн хүдэлхэ аргатайбди гэжэ тэдэ тэмдэглэһэн байна.

Х. СОКТОЕВ.

ЗАЛУУ ҺААЛИШАНАЙ АМЖАЛТА

Минии хүршэ Б. Базаров залуу хүн юм. Энэмнай оройдоол 22 наһатай. Гэбэшье Баяр тухай манай нютагта һайн суу таража байнхай.

Хүбүүн, Шэбэртынгээ дунда һургуули дүүргээд, нютагайнгаа һү һаалиин фермэдэ мал адуулагшаар 3 жэлэй туршада оролдосотойгоор хүдэлжэ, аха нүхэдтөө магтуулжа захалаа бэлэй. Харин 1983 ондо һаалишан боложо, бүлэг үнеэдые даажа абаһан байна. Энэ нүхэрнай жэлһээ үлүү сагай туршада совхозойнгоо түрүү һаалишадай тоодо оролсожо шадаа. Зунай зулгы намжаа сагта, мүн хүйтэн шэрүүн үбэлэйшье үедэ даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэжэ ябадаг. «Байгша онойнгоо даабарие үлүүлхэ хүсэлэнтэйб» гэжэ Баяр һаяхан хэлээ һэн. Һаалишан зориһондоо заатагүй хүрэхэ гэжэ найдамаар. Ажалша бүхэриг хүн лэ һанаһанаа хүсэлдүүлдэг бшуу.

Б. Базаров мүнөө партиин гэшүүн. Залуу малшан Шэбэртынгээ сомоной Соведэй депутадаар хоёр дахин һунгагдаһан байха юм. Бэшүүрэй совхозой директор, партийна организаци, рабочком ба ВЛКСМ-эй комитет һаалишание ГДР ошохо путевкоор байгша ондо шагнаһан байна.

Баяр һаяхана ГДР-һээ бусажа ерэбэ. Хүбүүн аяншалга тухайгаа суг хүдэлдэг нүхэдтөө һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

— Республикын колхоз болон совхозуудай 35 түрүүшүүл аяншалгада ябаабди,— гэжэ һаалишан хөөрэнэ.— Хараһан, хадуужа абаһан юумэмнай олон. Илангаяа Брестын хэрэмдэ хүрэһэнөө хэзээдэшье мартахагүйб. Юуб гэхэдэ, миниишье наһанай, үшөө залуушье хүбүүд ами наһаяа хайрлангүй эндэ тэмсэжэ, Эхэ ороноо хархис дайсанһаа хамгаалалсаха, аршалалсаха нангин хэрэгтэ хубитаяа оруулаа гээшэб. Хэды олон фашистнар хэрэм эзэлхын түлөө байлдаанда хюдагдаа гээшэб. Совет сэрэгшэд баатар габьяа харуулжа, дайсание гайхуулһан, һүрдүүлһэншье байна. ГДР-эй олон хотонуудаар аяншалаабди. Эндэ Бухенвальд, Заксенхаузен концлагерьнуудта хүрөөбди. Зүрхэ жэхымэ, аймшагтай даа. Юрэдөөл, алтан дэлхэй дээрэ амгалан байдал бадаржа, арад зон дайнай зоболон үзэнгүй ажаллажа, жаргажа ябаһай гэжэ һанаһаарби. Иимэ аюулай дахяад дабтагдахагүйн тулада оролдожол ажаллаха хэрэгтэй гэһэн һаналтай бусааб.

Нютагайнгаа залуу түрүү һаалишанда ажалдань амжалта, ажабайдалдань жаргал, үбэр дээрээ үргэһэн эжыгээ энэ ёһоороо баярлуулжа ябахыень хүсэнэб.

В. ГУНДУЕВА,
худөө бэшэгшэ.

Социалис оронуудаар

СЭВ: ХАРИЛСАН АЖАЛЛАЛГЫН ҮРЭ

Экономикын хурданаар ургалта, эрдэм-техникын дэбжэлтын эршэдэлгэ арадай ажана байдалай ба соёл болбосоролой саг үргэлжэ дээшэлэлгэ, экономическа хүгжэлтын хэмжээе аажамаар жэгдэлэлгэ, тохёолдоһон хүндэ асуудалые хамтаараа шиидхэлгэ, бэе бэедээ туһалалсаха гуримда түшэглэлгэ — эдэ бүгэдэ социалис хани харилсаата аха дүү оронуудай ажабайдалые элитээр харуулжа үгэнэ.

Эдэнэрэй хубида дэлхэй дээрэ үйлэдбэрилэгдэдэг промышленна бүхы продукциин гурбанай нэгэ хуби, национальна олзо оршын дүрбэнэй нэгэ хуби, хүдөө ажахын продукциин табанай нэгэ хуби, научно-техническэ нөөсэ хүсэнэй гурбанай нэгэ хуби хүртэнэ.

Дотоодынгоо нөөсэ арга боломжонуудые хэрэглэһэнэй, бэе бэетээ харилсан ажаллалгада түшэглэн, СЭВ-эй гэшүүн-оронууд 80-дугаар онуудай эхеэр тохёолдоһон бэрхэшээлнүүдые 1983 ондо дабан гаража, гол дүнгүүдээрээ экономическа ургалтынгаа дабшасые нилээд хурдадхаһан, ниитын үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлжэ шадаһан байна.

СЭВ-эй олонхи гэшүүн-оронуудта материальна үйлэдбэриингөө, нэн түрүүн промышленностиин һалбаринуудые амжалтатайгаар хүгжөөһэнэй ашаар национальна олзо оршынгоо дабшасые ехээр хурдадхаһан байна. СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай промышленна продукци 1982 онтой жэшэбэл, жэлэй туршада 4,2 процентээр ехэ болоо.

СЭВ-эй гэшүүн-оронуудта промышленностиин гол һалбаринууд амжалтатайгаар хүгжөөгдэнэ; түлишын-элшэ хүсэнэй, машина бүтээлгын ба химическэ, эдэ һалбаринуудай продукциин ургалта жэлдээ тус тустаа 3,5, 6,1, ба 5,9 процент болоһон жэшээтэй. СЭВ-эй гэшүүн-оронуудта бүхы дээрээ электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгэ 1983 ондо 1879 млрд. квт. ч. болоо гэхэ гү, али 1982 онойхиһоо 66 млрд. квт. часаар гү, али 3,6 процентээр ехэ болонхой. Тиихэдэ энэ ургалтань бүхыдөө тооной атомна электростанцинуудые ашаглалгада оруулһанай ашаар түйлагдаа бшуу.

Хэдэ хэдэн орондо сагай уларилай таагүй байбашье һаа, үнгэрһэн жэлдэ СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай хүдөө ажахы бүхы дээрээ амжалтатайгаар хүгжөөгдөө. Газар таряалангай болон мал ажалай бүхы продукциин ургалта СЭВ-эй гэшүүн-оронуудта жэл соо 3 процентдэ хүрөө.

Экономикоёо эршэдхэн хүгжөөрхэ замда түргэнөөр оруулха, тэрэнэй ашаг үрые дээшэлүүлхэ, социалис обществын материально-техническэ баазые бэхижүүлгын үндэһэ һууринь болохо ниитын үйлэдбэрие саашадань хүгжөөхэ ба арадай ажана байдалые һайжаруулха, продукциин шанарые дээшэлүүлхэ, экспертнэ үйлэдбэрие хүгжөөхэ, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые бүри зохидоор хубаарилан түхеэрхэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ онсо анхарал хандуулагдана.

Социалис оронуудта экономикын хүгжөөгдэхэ бүри хүн зоной ажаһуудалай хэмжээн хэлбэришэгүйгөөр дээшэлнэ. СЭВ-эй гэшүүн-оронуудта үйлэдбэрилэгдэһэн национальна олзо оршын дүрбэнэй гурбан хубинь хэрэглэмжын фонддо зорюулагдана.

Гэр байраар хангалгын асуудал амжалтатайгаар шиидхэгдэнэ. Гансахан һүүлэй 10 жэлэй туршада СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай гурбадахи хүн бүхэниинь шэнэ квартира абаа гэхэ гү, али гэр байраяа һайжаруулаа. Хэдэн арбаад мянган больница, поликлиникэ, соёлой-ажаһуудалай барилганууд бодхоогдоо.

Вашингтон жэлэй урда тээ зуу мянган шахуу хүн зонтой Гренада орондо добтолон орожо, ээрхэг муухай һэдэлгээ бэелүүлһэн байна. Мүнөө Америкын Холбоото Штадууд Никарагуа, Сальвадорто сэрэг дайгаар добтолон орохоор эдэбхитэйгээр бэлэдхэл хэжэ байнхай. Хорото һэдэлгээ бэелүүлхын тула американецууд эдэ гүрэнүүдтэй хүршэ оршодог Гондурасые империалис сэрэгэй бааза болгоод, ээрхэг түримхэйшүүлэй бэлэдхэл тэндээ хэнэ.

«Ю. С. Ньюс энд Уорлд рипорт» журналһаа абтаһан зураг дээрэ американ солдадууд Гондурасай газар дээрэ буужа ябана.

ТАСС-ай фотохроника.

ТАСС — АПН

ХИЛЫН СААНАҺАА

ОРОНОЙНГОО НЭГЭДЭЛЫЕ САХИХА

РАДЖИВ ГАНДИИН ХАНДАЛГА

ДЕЛИ. Индира Гандиин наһа бараһанай нүүлээр шажан мүргэлэй-угсаатанай үндэһэ һуури дээрэ хулиган ааша гаргадаг этэгээдүүдэй үүдхэһэн гурим буса ябадалнуудые дары усадхаха хэрэгтэ туһаламжа үзүүлхэ уряатангаар Индиин премьер-министр Раджив Ганди Индиин Национальна конгресс (И) гэдэг хүтэлбэрилхы партида ноябрийн 2-то хандаба. «Бидэ Индира Гандияа алдаабди, гэбэшье тэрэнэй захяа заабаринууд манайда үлэнхэй», — гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Оронойнгоо нэгэдэл сахихые, тэрэнние бэхижүүлхын, хүгжөөн һалбаруулхын тула ажаллахые, бүхы хүнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршолго хангахые, шажан мүргэлэй-угсаатанай талаар тэсэбэритэй байхые, эрхэ сүлөөгөө эрэлхэгээр хамгаалхые И. Ганди бидэнэртэ захяа һэн. Эдэ гол ёһонуудые тэрэ Махатма Ганди болон Джавахарлал Неруһээ уг залгаламжалан абаһан байгаа.

Гэбэшье мүнөө Делидэ, мүн бусад нютагуудта боложо байһан үйлэ хэрэгүүд Индира Гандиин тэмсэһэн хэрэгтэ зүрюу харша байна. Манай бүхы хүсэнэй бидэнэртэ шухала хэрэгтэй болоод байха үедэ гурим буса ябадалнууд маанадые һуларуулна бшуу. Эдэ бүгэдэ Индиие хүсэн түгэс бэшэ, һалбаран хүгжөөгүй байхыень хараха дуратайшуулда таарамжатан гэжэ премьер-министр заагаа.

Шажан мүргэлэй-угсаатанай хемороондо, хулиган ааша ябадалда эсэргүү тэмсэл ударидахыень Раджив Ганди партиин бүхы гэшүүдые, илангаяа тэрэнэй залуу түлөөлэгшэдые уряалба.

Индидэхи байдал шахардуу шанга байһаар. Олохон штадуудай, союзна газар нютагуудай хотонуудта, Бусхайлоал, Джамму ба Кашмирта, Пенджабта, Химачал-Прадешта, Ориссада, оронойн зүүн-хойто хубида комендантска час соносхогдонхой. Гурим тогтоохын, амгалан байдал һэргээхын тула сэрэгэй подразделенинүүд полицида, оронои аюулгүйе сахиха хүсэнүүдтэ туһална. Абтаһан хэмжээнүүдэй ашаар бүхы орон доторхи байдал нариинаар хиингдажа байнхан.

Армиин штабай начальник генерал-лейтенант А. Вайдья зэбсэгтэ хүсэнүүдэй үмэнэһөө эндэ үгэ хэлэхэдээ, шэнэ хүсэн түгэс Индиие байгуулхаар, оронойнгоо нэгэдэлые хамгаалхаар арми бэлэн юм гэжэ гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдые, арад зониие найдуулаа. Индира Ганди бүхы ами наһаяа энэ хэрэгтэ зорюулһан юм. Сикх угсаатанай курдын сэрэгэй алба хаагшад, тэдэнэй дунда отставкада гараһан олон генералнууд шэнэ правительствын хэмжээнүүдые дэмжэбэ. Ниитэ-национальна уг зорилгонуудта үнэн сэхэ байхыень зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ алба хэдэг бүхы сикхүүдые тэдэнэр уряалаа.

Аюулгүйе сахиха хүсэнүүд, полици оронои бүхы штадуудай байдалые хинана. Бандит ёһоной харата ябуулганууды элишэлэн зайсуулха зорилготой ниитын комитедүүд Индиин ниислэлэй олохон районуудта эмхидхэгдэн байгуулагдаа гэжэ ЮНИ агентство мэдээсэнэ.

Хархис хүсэнүүдэй хүлһэншэдөөр хорото муухайгаар алуулһан алдарта басагантаяа, гүрэнэй ба политическэ элитэ ехэ ажал ябуулагша Индира Гандитай бүхы орон хахасажа байһаар. Олон зуугаад мянган энэдхэг хүн зон баглаа сэсэгүүдээр бүрхөөгдэһэн табсан дээрэ наһа бараһан премьер-министрэй бэетэй хуурсагай табигданхай «Тин мурти бхаван» гэжэ мемориальна зал тээшэ уһанай урасхал мэтээр таһарнагүй. Бүгэдэ арадай дурлалда, нэрэ хүндэдэ хүртэһэн хүнние һүүлшынхеэ ёһолхоёо тэдэнэй олонхид холын хото городуудһаа, һуурин тосхонуудһаа ерээ. Таряашад, хүдэлмэришэд, алба хаагшад, һурагшад, гар үйлэдбэришэд, парламентаринар, оронои элдэб штадуудай түлөөлэгшэд, гадаадын дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор шаналал гашуудалаа мэдүүлнэ.

Республикын гурбан түрэлэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй штабуудай начальнигууд, правительствын гэшүүд, гол политическэ партинуудай түлөөлэгшэд, Индиин элитэ мэдээжэ ниитын ажал ябуулагшад И. Гандиин хуурсагай дэргэдэ хүндэлэлэй харуулда зогсоно.

Тэрэнэй тоилгойлһон правительствые дэмжэжэ байһан тухайдаа найдуулһан телеграммануд олонациональна оронои бүхы заха булангуудһаа шэнэ премьер-министр Раджив Гандиин нэрэ дээрэ эльгээгдэнэ. Оронои политическэ элитэ мэдээжэ хүтэлбэрилэгшэ, ИНК (И) гэдэг хүтэлбэрилхы партиие ударидагшадай нэгэн Раджив Гандиин правительствые толгойлогшын тушаалда томилогдоһоорнь олохон политическэ ажал ябуулагшад амаршална. Тэрэнние һунгалга элитэ ехэ гүрэнэй ажал ябуулагшад Дж. Неру болон Индира Гандиин бэелүүлһэн политикын суртал һургаалнуудые уг залгамжалан сахиха ёһотой гээд найдажа байһанаа мэдүүлнэ. Тэрэнние томилолго оронои национальна аша туһада гүйсэд харюусана гэжэ эдэ бэшэгүүд соо тэмдэглэгдэнэ.

ҮГЭСӨӨНДЭ ХАБААДАГШЫН МЭДЭРЭЛГЭ

ДЕЛИ. Индиин хэблэлэй баримта мэдээнүүдэй ёһоор, Премьер-Министр И. Гандиин ами наһанда хоро хүргэгшэдэй нэгэн — Делиин полициин 22-той констебль, госпитальдо аргалуулжа байһан Сатвант Сингх ингэжэ мэдэрбэ: Премьер-Министрые алаха зорилготой үгэсөөн бэелүүлэгдээ. Үгэсөөндэ хабаадагшад гурбабди: гэмгэ ябуулга хэхэ үедөө буудуулан алуулһан 33-тай субинспектор Беант Сингх болон би, мүн тиихэдэ буудаһан гурбадахи хүн. Минии танихагүй тэрэ хүн, багсаамжалхада, үгэсөөнэй бэелүүлэгдэхые хинаха зорилготой байгаа хэбэртэй гэжэ алууршан операци хүүлээд, мэдээ ороходоо, хэлэһэн байна. Энэ хорото ябуулгын урда тээхэнэ Делидэ болоһон уулзалгын үедэ Гьяни гэжэ нэрэтэй хүн харата үгэсөөе бэелүүлхэ захиралта үгэһэн байгаа.

И. Гандие алаха хорото ябуулгые Пенджаб штадай захиргаанай түб Чандигархда ажаһуудаг генерал-майор зиндаатай сэрэгэй алба хаагша хүтэлбэрилөө.

Сатвант Сингхэй мэдэрэлгын гэршэнэр болоһон врачнууд тэрэнэй хэлэһэн үгэнүүдые тусхай органуудта дары дамжуулба. Саашанхи мэдэрэлгын үгэсөө эмхидхэгшэдые элирүүлхэ талаар нэмэлтэ баримта мэдээ үгэхэдөө болохо байһан дээрэһээнь алууршание нариинаар хамгаалжа, нэмэлтэ хэмжээнүүдые засагаархид абаба гээд «Стейтсмен» газетэ мэдээсэнэ.

Гэхэ зуура алууршадтай холбоотой бүхы хүнүүдые бэдэрхые полици соносхобо. Хэблэлэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Пенджабта, Гурдаспур округто 8 хүн баригдажа хаагдаа. Мүрдэлгэ үргэлжэлһөөр.

ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮДЭЙ ДҮНГҮҮД

ВАРШАВА. Ямаршье хашалта харшалалтагүйгөөр гүрэнүүдэй хоорондо холбоо барисаа тогтоохо, эб найрамдалые бэхижүүлхэ, шахардуу шанга байдалые һуларуулха гээшэ ехэ удха шанартан гэжэ Польшо, Греци тоолоно гээд Грециин премьер-министр А. Папандреугэй хани ёһоной албанай хэрэгээр ПНР-тэ ерэжэ, ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Ярузельскитэй хэһэн хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдээр баталагдан абтажа, эндэ толилогдоһон коммюнике дотор хэлэгдэнэ.

Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулха гэһэн мүнөө үеын гол шухала асуудалые шиидхэхын тула бүхы гүрэнүүд хүсэлэл оролдолгонуудаа гаргаха ёһотой гэжэ хоёр тала тоолоно гээд документ дотор хэлэгдэнэ. Европын ба дэлхэйн элдэб районуудта ядерна буу зэбсэггүй зононуудые байгуулха талаар шэглүүлэгдэһэн үүсхэлнүүдые тэдэнэр дэмжэнэ. Ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршохын, арсалдаата асуудалнуудые имагтал хөөрэлдөөнүүдэй аргаар шиидхэхын түлөө тэмсэнэ. Энээнтэй дашарамдуулан, эб найрамдалые бэхижүүлхэ, уласхоорондын харилсаае хүгжөөхэ хэрэгтэ ООН шухала үүргэ дүүргэнэ гэжэ В. Ярузельскии, А. Папандреу тэмдэглээ. Европодо этигэл найдалые, аюулгүй байдалые тогтоохо, буу зэбсэгүүдые хуряаха хэмжээнүүдээр Стокгольмын конференци шухала удха шанартай байна гэжэ мүн лэ заагдаба.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

КОМСОМОЛ ТУХАЙ ДУУНУУД

ВЛКСМ-эй Баунтын райкомой болон райгүйсэдкомой соёлой таһагай хамтын эдэбхи үүсхэлээр комсомол дуунуудай конкурс-харалга Багдарин тосхондо һаяхан болобо. Конкурсын хүдэлмэридэ партиин, комсомолой, дайнай болон ажалай ветеранууд хабаадаа. Жэшээлхэдэ, А. Г. Поздняков, П. И. Коновалов, А. Н. Галеев болон бусад тэндэ байлсаа.

Комсомолой райкомой нэгэдэхи секретарь А. Дармаев конкурс-харалгые нээжэ, үгэ хэлээ. Удаань баяр ёһололой оршон байдалда ВЛКСМ-эй гэшүүндэ абтаһан хүбүүд, басагадта комсомолой улаан билетүүд барюулагдаа.

Мэдээжэ композитор А. Пахмутовагай «Комсомолтой хахасахагүйб» гэһэн дуунай хүгжэм һүр жабхалантайгаар зэдэлжэ, конкурс эхилээ.

Конкурс-харалгын жюриин тодорхойлһоной ёһоор, Багдаринай интернат һургуулиин дуунай-инструментальна ансамбль нэгэдэхи һуури эзэлжэ, «Гүйсэдхэхы эрхим бэлиг шадабариин түлөө» гэһэн тусхай шанда хүртэбэ. «Эрхим патриотическа дуунай түлөө» шангаар Маловскын дунда һургуулиин дуушад урмашуулагдаба. Мүн лэ Маловскын ехэшүүлэй дуушад илагшадай тоодо ороо. Тэдэнэр ВЛКСМ-эй райкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаһан байна.

В. ИВАНОВА.

Баунтын район.

«ХОДОДОО НАРАН МАНДАГ ЛЭ!»

Москва хотодо ерэхэ жэлдэ үнгэргэгдэхэ студентнэрэй болон залуушуулай Бүхэдэлхэйн XII фестивальда зорюулагдаһан комсомол дуунуудай фестиваль Орлигой соёлой байшанда боложо дүүрэбэ. Патриотическа болон комсомол тухай тематикатай дуунай һайндэртэ районно больницын, хүгжэмэй һургуулиин, дунда һургуулиин, хүүгэдэй саадай болон «50 лет Октября» колхозой хонгёо хоолойтон хабаадаа. Композитор Я. Френкелиин «Тохорюунууд», А. Пахмутовагай «Комсомолтой хахасахагүйб» болон бусад дуунууд зэдэлээ. Илангаяа Е. Доржиева, М. Актинова, Г. Малгадаева, Л. Аюшеева, Л. Мунхонова, И. Целовальникова гэгшэдэй ирагуу һайханаар аялгатуулһан дуунууд харагшадай һайшаал магтаалда хүртөө. Фестивальда хабаадаһан дуушад «Хододоо наран мандаг лэ!» гэһэн дуугаар концертээ түгэсхөө.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ баатаршалга харуулһан дүлэтэ комсомолшууд Зоя Космодемьянская, Олег Кошевой, Юрий Смирнов болон бусад залуушуул бидэнэй зүрхэндэ хэтэдэ байхал, дайн манда хэрэггүй гэһэн уряа доро фестиваль амжалтатайгаар үнгэрөө.

О. БАЛДАНОВА.

Ахын район.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

Бэшүүрэй районой бүхы предприятинууд, эмхи зургаанууд болон колхоз, совхозуудта «Буу зэбсэг хураалгын хүдэлөөнэй долоон хоногто» зорюулагдаһан митингнүүд үнгэргэгдэбэ. КПСС-эй ба СССР-эй гадаадын болон дотоодын политикые нэгэн дуугаар дэмжэжэ байһанаа бэшүүрэйхид мэдүүлээ. Ажалай нэгэ үдэрэй салин хүлһые, субботнигто олоһон мүнгые эб найрамдалай жасада оруулха гэһэн дурадхалнууд, уряанууд митингнүүдтэ хабаадагшадаар һайшаагдан дэмжэгдээ. Жэшээлхэдэ, XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һү һаалиин 3-дахи фермэдэ болоһон суглаанда колхозой партбюрогой секретарь В. Н. Брюзгалов, фермые даагша ажалай ветеран З. Г. Губенина гэгшэд нэгэ үдэрэйнгөө салингые амгалан байдалай түлөө мүнгэ зөөри суглуулдаг жасада оруулха гэжэ дурадхаһан байгаа. Энэ мэдүүлэлгыень һаалишад һайшаан дэмжээ.

Оёдолой үйлэдбэриин «Туяана» нэгэдэлэй Бэшүүрэй филиал, Хёлгын, «Сибирь» совхозууд, районой типографи ба «Бэшүүрэй таряашан» газетын редакциин коллективүүд мүн лэ нэгэ үдэрэйнгөө салингые эб найрамдалай жасада оруулхаар шиидэбэ. Тиихэдэ райпотребсоюз 3885 түхэриг оруулха тухайгаа мэдүүлээ.

Н. МИТЫПОВА.

«Бидэ эб найрамдалай түлөөбди» гэһэн уряа доро митинг Яруунын районой Мужыхын дунда һургуулида үнгэргэгдэбэ. Митингын урдахи үдэрнүүдтэ политическэ плакадуудай, шүлэгүүдэй конкурснууд эмхидхэгдэһэн байна. Гар урлалай зүйлнүүдые һурагшад бүтээгээд худалдаһан, субботнигуудта олоһон 200 гаран түхэриг мүнгэ эб найрамдалай жасада дамжуулаа. Тиихэдэ эб найрамдалай түлөө дуугаа үгэһэн 261 хүнэй гар табюулжа, тэрэнээ Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитедтэ эльгээһэн байна.

Т. ЖАНЧИПОВ.

Хүдөө ажахые химизацилха талаар Буряадай проектнэ станцида өөрынгөө даа һан хүдэлмэридэ харюусалгатайгаар хандажа байдаг мэргэжэлтэд, эрдэмтэд олон юм. Тэдэнэй нэгэн оршон тойронхи байгаали хамгаалха таһагай техник-токсиколог Людмила Алексеевна Войтович болоно. Өөрынгөө ажалые табан хургандаал адли мэдэхэ болоһон энэ мэргэжэлтэ ургамалнууд болон газарай хүрьһэндэ хорото химикадуудай хэды шэнээн үлэдэг тухай тодорхойлжо, шэнжэлжэ байдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. А. Войтович.

В. ПЛУТТЫН фото.

МЕДАЛЬНУУД БАРЮУЛАГДАБА

Баргажанай уһалууриин системын управленидэ (УОС) баярай суглаан болобо. Газарай үрэжэл һайжаруулха хүдэлмэридэ аша үрэтэйгөөр үни удаан ажаллаһанайнь түлөө бүлэг хүдэлмэрилэгшэдтэ «Ажалай ветеран» гэһэн медальнууд барюулагдаһан байна.

Баяр ёһололой оршон байдалда Баргажанай УОС-ой начальник Р. М. Будаев, Баян-Голой участогай уһа харууһалагша Б. Г. Ринчинов, һүбын участогай ахалагша техник А. Н. Кагальницкий, Үүрэгэй участогай уһа харууһалагша И. С. Зверькова, экскаваторай машинист Г. И. Богданов болон бусадта медальнуудые барюулаа. КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1984 он) Пленумэй «Ороной эдеэ хоолой нөөсэнүүдые тогтууритайгаар ехэ болгохо зорилгоор мелиорациин, шанаржуулагдаһан газарые хэрэглэлгын ашаг үрые дээшэлүүлгын удаан болзорой программа тухай» тогтоолые ажалай ветеранууд бүримүһэн дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээ. Харюугай үгэ хэлэхэдээ, арга шадалтай ябаа сагтаа газарай үрэжэл һайжаруулгын тэмсэлһээ гарангүй, бүхы дүй дүршэлөө залуу халаанда дамжуулхые оролдохобди гэжэ тэдэнэр мэдүүлһэн байна.

Г. РИНЧИНО.

Баргажанай район.

Шэнэ заказнигууд

Баргажанай райондо ангуудай болон шубуу шонхорой тоо олошоруулха, тэдэнние хамгаалха зорилгоор нютагаи мэдэлэй гүрэнэй заказник эмхидхэхэ тухай тогтоол Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет һаяхан баталан абаба.

Тогтоолой ёһоор, тус районд гүрэнэй Уланай заказник бии болгогдобо. Заказник 35 мянган гектар талмай эзэлхэ юм. Энэнь Баргажанай хадаһаа урдан гарадаг Түргомол горхонһоо (Нестерихэ тосхон) эхилээд, Хурамхаанай район хүрэтэр нэмжыһэн ой тайга, уһа голнуудай талмайе эзэлнэ.

Заказнигай байгуулагдаһан түрүүшын үдэрһөө эхилэн, эндэ бүхы түрэлэй ан гүрөөл, шубуу шонхор агналга табан жэлээр хоригдобо.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи Агнуури-олзоборилгын ажахын управлениин хүтэлбэри доро тус заказнигай егерьнүүд бүхы һэргылэмжын, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха болоно.

Мүн Улаан-Үдын районд «Улаан-Үдэ» гэжэ, Хойто-Байгалай районд «Северо-Муйское», Прибайкалиин районд «Кома» гэһэн агнуурин ажахынууд бии болгогдобо.

ҮБЭЛЭЙ ЭХИН

Манай Байгал шадарай алтан намарай хаһа дүүрэнтэжэ, хагсуу хүйтэн уларил үдэрһөө үдэртэ нэмэжэ эхилбэ дээ. Байгша оной октябрь һарада хура бороо элээгээр ороо һааб даа. Һарын эхиндэ хаалган хара үүлэтэй хүйтэн амисхалай ерэхэдэ, хаа хаанагүй саһан ороо. Харин һарын хоёрдохи арбан хоногто хура бороотой үдэрнүүд үзэгдөө һэн.

Хэнэйшье мэдэһээр, ноябрь һарада хойто районуудта, хада хабсагайнуудта үөэл хүрэжэ ерэнхэй, сагаан саһаар хушагданхай байхань харагдадаг. Үдэр богони болоно, һүниндоо 5—10 градус хүйтэн болоо. Һарын һүүлшын үдэрнүүдтэ республикын бүхы нютаг нугануудһаа саһан «хүнжэлөөр» хушагдадаг гэшэ. Һарын түрүүшын арбан хоногто зарим жэлнүүдтэ үдэртөө 6—9 градус хүрэтэр дулаараад абадаг. Тиибэшье хүйтэн уларил өөрынхеэл абажа, уһа голнууд, нуур сөөрэмүүдые мүльһэн хуягаараа хушадаг ха юм. Энэ һарада гансал Байгал далай мүнгэн долгито уһаараа эрье һабаяа сапгидуулан, зунай һарануудта суглуулһан дулаагаа аалихаар агаарта хөөрүүлэн дэгдээдэг гэшэ. Олонхи районуудта 13—15 градус хүйтэн болоод байхадань, эндэ, далайн эрье шадар, оройдоол 5—7 градус хүйтэн үзэгдэнэ.

Байгша оной ноябрь һарада саган уларил урдахи жэлэйхидэл адлирхуу байхаар баглаагдана. Һарын туршада 5—15 миллиметр тухай саһан ороно, баруун хойто зүгһөө секундын 12—17 метр хүсэтэйгөөр һалхилхаар хүлеэгдэнэ. Тиихэдэ һарын хоёрдохи арбан хоногой тэн багта, һарын һүүлшын үдэрнүүдтэ саһан орохо. Һарын түрүүшын арбан хоногой туршада һүниндөө 8—13, 20—25 градус хүйтэн, үдэртөө нэгэ градус дулаанһаа 4 градус хүрэтэр хүйтэрхэ юм. Һүүлшын арбан хоногто 9—14, 25—30, үдэртөө 0—5, 8—13 градус хүйтэн болохо байна.

Н. АФОНИНА,
Улаан-Үдын гидрометобсерваториин директор.

ҺУРАГШАД УРМАШУУЛАГДАА

«Байгаали хамгаалха», «һургуулиин лесничество», «Ногоон патруль» гэһэн бүлгэмүүд Турунтаево тосхоной дунда һургуулида байгуулагдаһаар хэдэн жэл болоо. Мүнөө бүлгэмэй гэшүүдэй хүсөөр һургуулиин газаагуур 550 модон, һөөг бургааһан һуулгагдаа юм. Энээнһээ гадна сэсэгүүдые тариха тусхай газон бии болгогдоо. Эдэнэй гараар тосхоной «50 лет Октября» гудамжада олон модон һөөг бургааһан һуулгагдаһан байгаа.

Тэрэшэлэн тус бүлгэмүүдэй гэшүүд зун, намарай һарануудта «Прибайкалец» колхоздо горитой туһаламжа үзүүлһэн юм. Тэдэнэрэй хүсөөр 10 гектарта куузику, 5 гектарта турнепс, гурбандань—редькэ, 20 гектар газарта хартаабха һуулгагдаһан байгаа. Эдэнэр зунайнгаа амаралтын үедэ эдэ ургамалнуудые һайнаар харууһалжа, ажахыдаа баян ургаса хуряажа үгэһэн байна.

Колхозой правлени, партийна организаци һурагшадай ажалые үндэрөөр сэгнэжэ, правлениин Хүндэлэлэй грамотаар, үнэтэ бэлэгүүдээр һаяхан шагнаба.

П. ХАЛТАНОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Октябрьда — эрхим угтамжа» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. Мүнхэ дурасхаалай вахта. «Сэрэгшын баатаршалгада — ажалай баатаршалга» П. Лазаревай статья. «Шухала нүхэсэл» — П. Шунковой, М. Шомоевой статья.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Үндэр шан уялгална» — В. Тимашовой статья («Правдын» ноябриин 2-ой номерһоо). Залуушуулай ажал хэрэгүүд. «Түрүү зэргэдэ ябаха хүсэлтэйб» — М. Бекетовэй статья. «Мяхалиг мал үсхэбэрилгые хүгжөөхэ» — П. Хардаевай статья. Республикын арадай хиналтын комитедтэ.

Гурбадахи хуудаһанда. Хүнэй ажал хэрэгүүд хүгжэмдэ мүнхэлэгдэнэ» — А. Праведниковай статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Нютаг нютагай һонин. Тамхинай үнэһэнһөө һарын нюруу хүрэтэр» — В. Исаевай статья.

ХЭН, ХААНА ОШОХОБ?

✦ Улаан-Үдын шэлэй заводой Соёлой ордон соо боксоор хотын түрүү һуури эзэлхын, ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой дамжуулгын шанда хүртэхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэнэ. Мүрысөөндэ республикын спортсменүүдһээ гадна Шэтэ хотын боксернуудай команданууд хабаадалсана. Мүнөөдэр түгэсхэлэй наадан үдэрэй 11 часһаа эхилхэ юм.

⊙ Железнодорожно районой 14-дэхи һургуулиин спортын зал соо самбо барилдаагаар Улаан-Үдэ хотын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилэнхэй.

Аяншалга болон экскурсиин Улаан-Үдын бюрогой хүдэлмэрилэгшэд Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой бүлэг хүдэлмэришэд болон 17-дохи һургуулиин һурагшадые Петровск-Забайкальский хототой танилсуулхаяа аян замдань эльгээбэ. Мүн 25-дахи, 32-дохи, 49-дэхи һургуулинуудай, зургаадахи ГПТУ-гай һурагшад хотын түүхэтэ газарнуудтай танилсаха юм. Мүн Прибайкалиин районой Твороговско дунда һургуулиин һурагшад, хотын 4-дэхи больницын хүдэлмэрилэгшэд этнографическа музейн экспонадуудтай танилсаха болоно. Авиационно заводой һурагшад, Ивалгын техникумэйхид Сурхайта нуурай эрьедэ амархаяа ошобо.

▲ Прибор бүтээлгын үйлэдбэриин нэгэдэлэй бүлэг хүдэлмэрилэгшэд «Саяан—Нилова Пустынь» гэһэн маршрудаар аяншалгада гараба.

Манай корр.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Ноябриин 4-һөө 11 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкада зогсогты». 9.55 — «Красные колокола»— 7 серитэй уран һайханай фильм. 6-дахи сери. 10.55— «Будильник». 11.25—«Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.25— «Эрдэм техникын талаар 1984 оной Ленинскэ комсомолой шангай лауреадууд. 13.10 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 13.40 — Киножурнал. 13.55 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.55 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.25—«Уран зохёол шо ба ажабайдал». 16.16— Баримтата фильм. 17.30 — «Аяншалагшадай клуб». 18.30 — Гүрэнэй Пятницкын нэрэмжэтэ ород арадай хоорой концерт. 19.10 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 19.55—Мультфильмнүүд. 20.30 — Концерт. 21.00 — «Красные колокола» — 7 серитэй уран һайханай фильм. 7-дохи сери. 22.35— «Иссык-Куль — халуун уһатай нуур». 22.55 — «Бултанда зорюулагдаһан хүгжэм». 00.05 — Шэнэ һонин. 00.10—Шатараар дэлхэйн чемпионат.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.20 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.00 — «Ород хэлэн». 10.30—Красноярскын телестудиин программа. 11.20 — Совет дуунай «Москвагай намар» гэжэ 6-дахи фестивалиин концерт. 12.10 — Мультфильмнүүд. 13.00 — «Ан амитадай аймагта». 14.00 — Украинын телевидениин болон радиогой арадай инструментнүүдэй оркестр концерт. 14.30—Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 15 — «Москвичка» — телек 15.25—Баримтата фильм. — Хүгжэмтэ-эстрадна дамжуулга. 17.55—«Трудные этажи»— 4 серитэй уран һайханай фильм. 4-дэхи сери. 19.00— Социалис Ажалай Герой СССР-эй арадай артист Э. Гилельсын концерт. 19.50 — СССР-эй арадай артист И. Смоктуновский А. С. Пушкинай шүлэгүүдые уншаха. 20. — Концерт. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21. — «Эрдэм ухаан ба техникэ». 21.30 — «Бултанда зорюулагдаһан стадион». 22.00— «Время».

ПОНЕДЕЛЬНИК, 5

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Футболой шэнжэлэл. 10.25 — «Красные колокола» — долоон серитэй уран һайханай фильм (7-дохи сери). 11.25 — РСФСР-эй арадай артист Ю. Казаков баян дээрэ наадаха. 11.45 — Баримтата фильм. 12.10 — Мультфильмнүүд. 13.00 — Маяковский тухай поэмэнүүд. 14.00 — Шэнэ һонин (14.05 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35— Баримтата фильм. 16.05 —«Бултанда зорюулагдаһан стадион». 16.35 — «Дохёогоо үгыт, горнистнууд». 17.10 — «Эжын һургуули». 17.40 — Совет автопромой 60 жэлдэ.

Улаан-Үдэ. 18.10 — «Талын галнууд» — тележурнал (буряадаар).

Москва. 18.40 — «БАМ — бүгэдэ арадай барилга».

Улаан-Үдэ. 19.10 — «Байгал» — нютагуудай һонин. 19.20 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Экономикын талаар шэнжэлэл».

Москва. 20.15 — «Волоколамское шоссе» — фильм-зүжэг. 22.00 — «Время». 22.35— Ленинградай телевидениин болон бүхэсоюзна радиогой ород арадай В. Андреевэй нэрэмжэтэ оркестрэй концерт. 23.30 — Баримтата фильм. 23.45— «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00—Футболой шэнжэлэл.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9,20 — Баримтата фильм. 9.35 — «Будильник». 10.05 — «Ород хэлэн». 10.35 — Вс. Иванов. «Бронепоезд-14—69». 11.25—«Первое призвание», «Пятнадцатое лето» — үхибүүдтэ богони фильмүүд. 12.10 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 13.10 — Карелиин телестудиин программа. 14.10 — Мультфильмнүүд. 14.35 — «Все дело в брате» — уран һайханай фильм. 15.50 — «Эб найрамдал ба залуушуул». 16.30 — В. Горбатов. «Мое поколение» — теле-зүжэг. 1-дэхи хубинь. «Алеша Гайдаш и Павлик Гамаюн». 17.50 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 17.55 — Соносхолнууд.

Москва. 18.10 — «Песни революции» — фильм-концерт.

Улаан-Үдэ. 18.40 — «Экран — теле-суглуулбари. 19.10— Англиин уран зохёолой шүү жэлэгшэ Г. Анджапаридзе тэй хөөрэлдэхэ. 19.30 —Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — «Берег» гэжэ фильмые буулгажа байһан тухай репортаж.

Москва. 20.00 — Ф. Пуленк. Хүгжэм.

Улаан-Үдэ. 20.15 — Улаан-Үдэ хотын һургуулинуудта радаг гадаадын оронуудай студентнэртэй уулзалга.

Москва. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15— «Уласхоорондын шэнжэлэл». 22.00 — «Время». 22.35 — варищ Иннокентий» — уран һайханай фильм.

ВТОРНИК, 6

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Шатараар дэлхэйн чемпионат. 10.10 — Мультфильмнүүд. 10.35 — «Аяншалагшадай клуб». 11.35 —«Волоколамское шоссе» — фильм-зүжэг. 13.20 — Любовь Казарновская дуулаха. 14.05 — Шэнэ һонин. (14.10 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35— Баримтата фильмүүд. 16.30— Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 17.00 — Бүхэсоюзна конкурсын лауреат Т. Вольская домбра дээрэ наадаха. 17.20 — «Эрдэм ухаан ба техникэ». 17.30 — С. Прокопьев. 7-дохи номерой симфони.

Улаан-Үдэ. 18.05 — «Байгал» — нютагуудай һонин. 18.15 — Хүдөөгэй ажалшад тухай дамжуулга. 18.55 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.20 — Шатараар дэлхэйн чемпионат. 19.35 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 19.50 — «Театрай уулзалганууд». 21.15 — «Время». 21.55 — **Агууехэ Октябриин социалис революциин 67-дохи жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан. Һайндэрэй концерт. Кремлиин Съезднүүдэй ордонһоо дамжуулагдаха.**

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Ленинград тухай баримтата фильм. 9.40 — Духовой оркестрнүүдэй харалга-конкурсдо хабаадагшадай концерт. 10.00 —«Дохёогоо үгыт, горнистнууд. 10.30 —Мультфильмнүүд. 11.00 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 11.30 — «Волшебный круг»— үхибүүдтэ фильм. (1-дэхи ба 2-дохи сери). 13.40 — Баримтата фильм. 14.10 — «Хүхюун стартнууд». 14.55 — «Парти тухай хөөрөөнүүд» гэһэн циклһээ. 15.40 — Новолипецкэ металлургическа комбинадай соёлой ордонгой арадай хоорой концерт. 16.00 — В. Горбатов. «Мое поколение» — теле-зүжэг. 2-дохи хубинь. «Коммуна номер раз». 17.35 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 17.40 — «БАМ- баатаршалгын газар».

Москва. 18.05 — «Быть коммунистом»—баримтата фильм. 19.05 — Арадай аялга дуунууд.

Улаан-Үдэ. 19.20 — «Та һанамжа». 20.20 — Телевизор харагшадай бэшэгүүдээр концерт-амаршалга.

Москва. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15— «Время». 21.55 — Түбэй телевидениин болон бүхэсоюзна радиогой эстрадно-симфоническа оркестрэй концерт. 22.3 —Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 22.45 — «Максим Перепелица» — уран һайханай фильм. 00.1 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат «Сокол» — «Спартак».

СРЕДА, 7

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН СОЦИАЛИС РЕВОЛЮЦИИН 67-ДОХИ ЖЭЛЭЙ ОЙ

Москва. 9.00 —«Время».

Улаан-Үдэ. 10.00 — **Агууехэ Октябриин 67-дохи жэлэй ойдо зорюулагдаһан Улаан-Үдэ хотын ажалшадай түлөөлэгшэдэй һайндэрэй жагсаал.**

Москва. 12.35 —«Путешествие по Москве». «Ленинский проспект» — баримтата фильм. 13.25 — Гүрэнэй Н. Осиповой нэрэмжэтэ ород арадай академическэ оркестрэй концерт. 13.50 — Совет поэдүүдэй шүлэгүүдээр найруулга. 14.20— СССР-эй арадуудай дуу, хатар. 14.50 — Москва, Улаан талмай. **Агууехэ Октябриин социалис революциин 67-дохи жэлдэ зорюулагдаһан сэрэгэй парад ба ажалшадай жагсаал.** 17.00 — «Макар—следопыт»— үхибүүдтэ гурбан серитэй уран һайханай фильм. (1-дэхи сери). 18.05 —Балетэй артистнуудай концерт. 18.35 — «Ленин в Октябре — уран һайханай фильм. 20.15 — Останкинадахи концертын студида һайндэрэй үдэшэ. 22.00 — **Агууехэ Октябриин Социалис революциин 67-дохи жэлэй ойдо зорюулагдаһан сэрэгэй парад ба ажалшадай жагсаал тухай репортаж.** 13.15 — Футбол. УЕФА-гай кубок. «Динамо» (Минск) — «Спартинг» (Лиссабон).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.45 —«Баатар хотонууд тухай дуунууд». 10.35 —Баримтата фильм. 10.50 — Мультфильмнүүд. 11.15 —Баримтата фильмүүд. 12.35 — Түбэй телевидениин болон бүхэсоюзна радиогой электрохүгжэмэй инструментнүүдэй ансамблиин концерт. 13.05 — А. Блок. «Эхэ орон» —фильм-концерт. 13.50 — «Экранай аялга дуунууд». 14.25 —«Саяны» — баримтата фильм. 14.50 — **Москва, Улаан талмай. Агууехэ Октябриин социалис революциин 67-дохи жэлэй ойдо зорюулагдаһан сэрэгэй парад ба ажалшадай жагсаал.** 17.00 — К. Тренёв. «Любовь Яровая» — фильм-зүжэг. 19.25 — Баримтата фильмүүд. 20.00 — «Театр кол» —баримтата фильм. 21 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15 — Баримтата фильм. 22.00 — **Агууехэ Октябриин социалис революциин 67-дохи жэлэй ойдо зорюулагдаһан сэрэгэй парад ба ажалшадай жагсаал тухай репортаж.**

ЧЕТВЕРГ, 8.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.15 —**Шатараар дэлхэйн чемпионат.** 9.30 — Мультфильм. 9.40 —РСФСР-эй Гүрэнэй духовой оркестр наадаха. 10.10—«Промышленностиин болон хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд — СССР-эй 1984 оной Гүрэнэй шангай лауреадууд». 11.10— Союзна республикануудай эдир дуушадай концерт. 12.10— Футболоор Европын чемпионнуудай кубок. «Днепр» (Днепропетровск)—«Левски-Спартак» (Болгари). 12.55 — Футбол. УЕФА-гай кубок. «Спартак» «Москва)— «Локомотив» (Лейпциг»). 13.40— Һайндэрэй Москвагай хари гүрэнүүдһээ ерэһэн айлшад. 13.55— «Нүхэр дуун»— бүхэсоюзна телеконкурс. 14.45 — «Аяншалагшадай клуб». 15.45— Ветерануудай захилаар концерт. 16.25—«Макар-следопыт» — үхибүүдтэ гурбан серитэй уран һайханай фильм (2-дохи сери). 17.20— Литература, искусство болон архитектурын талаар СССР-эй 1984 оной Гүрэнэй шангуудай лауреадууд. 18.20— Мультфильм. 18.30— Циркын арена дэ. 19.45— «Поговорим, брат...»—уран һайханай фильм. (1-дэхи, 2-дохи сери). 22.00— «Время». 22.35— Эстрадна программа. 00.25—Шатараар дэлхэйн чемпионат. 00.40—Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15— Баримтата фильм. 9.45— Мультфильм. 10.05— Д. Шостаковичой нэрэмжэтэ квартет наадаха. 10.35 —«Эрдэм ухаан—хүсэн». 11.20 —М. Горький. «Песнь о Соколе», «Песня о Буревестнике». 11.40 — «Это было за Нарвской заставой»— хүгжэмтэ фильм. 12.55—«Гибель «Орла» —үхибүүдтэ фильм. 14. «Хабаяа туршая, басагад» Хүдөө ажахын залуу хүдэлмэришэдэй конкурс. 15.45— Баримтата экран. 16.45— зугаанай үдэшэ» гэһэн дамжуулгын хуудаһануудаар. —Мультфильм. 18.05— ральский ветер»—уран һайханай фильм. 19.25— Искусствын уран бэлигтэнэй концерт. 21.00— «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15— Дуунай хатар тээшэ. 21.50—Баримтата фильм. 22.00—«Время». 22. —«Старые друзья»—уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери.

ПЯТНИЦА, 9.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 Үглөөнэй гимнастика. 9.55— Баримтата фильм. 10.25— Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг. 10.55— Будильник». 11.25— «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.25— Эрдэм ухаанай ба техникын талаар СССР-эй 1984 оной Гүрэнэй шангуудай лауреадууд. 13.10 — «Үглөөнэй почто»— хүгжэмтэ программа. 13.45— «Совет газар дээрэ уулзалга». 14.00— «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.00— «Хүгжэмтэ киоск». 15.30— Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 15.50— Концерт. 16.15— «Ан амитадай аймагта». 17.15— «Макар-следопыт»—үхибүүдтэ гурбан серитэй уран һайханай фильм. (3-дахи сери). 18.00— «Эб найрамдал ба залуушуул». 19.05— Мультфильмнүүд. 19.15— Уласхоорондын шэнжэлэл. 20.00— Үдэшын аялга дуунууд. 20.40 —«Он где-то здесь»— уран һайханай фильм. (1-дэхи сери). «Следствие ведут знатоки» гэһэн циклһээ. 20.00—«Время». 22.35— «Он где-то здесь» —уран һайханй фильм. (2-дохи сери). 22.35— Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.15— «Элүүр энхэ байха гээ һаа». 9.25— Баримтата фильм. 9.55 — Концерт. 10.25— Яхадай телестудиин программа. 11.55— Ритмическэ гимнастика. 11.45—М. Римский-Корсаков. Симфоническа оркестрэй гүйсэдхэхэ «Шехерезада» гэжэ зүжэг. 12.30— «Здравствуй, Зузанка»— «До свидания, Зузанка»—үхибүүдтэ фильм. (ЧССР). 13.20— «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 14.20— БАМ тухай совет поэдүүдэй шүлэгүүд. 14.40— Кинопанорама. 16.1 — «Продавец кукол»— кукольна зүжэг. 17.15— Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 17. —Гүрэнэй М. Пятницкиин нэрэмжэтэ ород арадай академическэ хоорой концерт. 18. —Мультфильм. 18.45— «Скрипка Леонида Когана» — фильм-концерт. 19.55— Баримтата фильм. 20.15—«Ургамалай маг». 21.00— «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.20— Баримтата фильм. 22.00—«Время». 22.35— Концерт. 22.45— Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. ЦСКА— «Сокол».

СУББОТО, 10.

СОВЕТ МИЛИЦИИН УДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 —Зарядкада зогсогты. 9.55— Шатараар дэлхэйн чемпионат. 10.10— Мультфильмнүүд. 10.35 —«Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 11.35— Совет милициин уран һайханай коллективүүдэй концерт. 11.55—«Спортлотогой» 45-дахи тираж. 12.05 —«Муму» — үхибүүдтэ фильм. 13.15— Шэнэ һонин. (13.20 хүрэтэр). 15.15— Шэнэ һонин. 15.35— Баримтата фильм. 16.05— Концерт. 16.30—«...16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһанай». 17.20 — Совет милициин удэртэ баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 18.10— «Хүн ба хуули». Совет милициин үдэртэ зорюулагдана. 19.05— «Байгал»— нютагуудай һонин. 19.15— «Берег» гэжэ фильмые буулгажа байһан тухай репортаж. 19.25 — «Байгал»— мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45— «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 20.00 —Совет милициин үдэр. СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министр В. В. Федорчук үгэ хэлэхэ. 20.15— «Намарай этюднууд». 20.20— «В трудный час»— уран һайханай фильм. 22.00—«Время». 22.35 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 22.45— «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 23.00— Шатараар дэлхэйн чемпионат.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Зарядкада зогсогты». 9.20— Совет милициин үдэртэ баримтата фильмүүд. 10.15— Испан хэлэн. 10.45— Петропавловска хэрэм. 11.35— Баримтата фильм. 12.05— «Минии дуратай Эхэ орон». 13.10— Свердловскын телестудиин программа. 14.10 —«Мальчики»— уран һайханай фильм. 15.40— СССР-эй арадай артистка Л. Чкония дуулаха. 16.25— Фронтын ханинарай клуб.

Улаан-Үдэ. 17.50— «Таанадта, агитаторнууд болон политинформаторнууд».

Москва. 18.10— Арадай аялга дуунууд. 18.20 — «Парк моего детства — үхибүүдтэ фильм. 19.30— Концерт.

Улаан-Үдэ. 19.45— Соносхолнууд. 19.55— Буряадай АССР-эй Гостелерадиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 20.25— «Дирижеры» киноочерк. 20.35— Үхибүүдтэ «Одохон».

Москва. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.2 — «Поэзи». И. Сельвинский. 22. —«Время». 22.35— «Свой рень»— уран һайханай фильм. 23.45— Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак»— СКА.

ВОСКРЕСЕНИ, 11.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 Үглөөнэй гимнастика. 9.55— Баримтата фильмүүд. 10.40— Һайн дуранай уран һайханай коллективүүдэй бүхэсоюзна харалга. 11.00—«В трудный час» — уран һайханай фильм. 12.35— А. Платонов. «На заре туманной юности». 13.35—Шэнэ һонин. (13.40 хүрэтэр). 15.15— Шэнэ һонин. 15.35— «Председатель Малинина» — баримтата фильм. 15.55— «Ород хэлэн». 16.25— «Йошкар-Ола» — баримтата фильм. 16.40—Концерт. 17.20—«Шатарай һургуули». 17.50 — «Трудный путь Анголы» —киноочерк. 18.20— «Ритмы Анголы». Концерт. 18.45— «Зураг бүхэндэнь —наран».

Улаан-Үдэ. 19.00—«Байгал» —нютагуудай һонин. 19.10 — Буряад хэлэнэй хэшээл. 19.25 —«Байгал»— мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45— «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 20.00 —Совет милициин үдэртэ зорюулагдаһан концерт. Гүрэнэй түбэй концертын залһаа дамжуулагдаха. 22.00—«Время». 22.30— СССР-эй Гүрэнэй академическэ арадай хатарай концерт. 23.10— Баримтата фильм. 23.45— «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — Футболоор СССР-эй кубок. «Торпедо»— «Динамо» (Киев). 01.45 — «Элүүр энхэ байха гээ һаа». 02.00—Шатараар дэлхэйн чемпионат.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08 зам. редактора — 2-82-62 отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05 пропаганды — 2-56-23 промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-60-91, переводов — 2-54-93 писем и селькоров — 2-67-81 корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Улан-Удэ ул. Ленина 35 Н-01611. Заказ № 254. Индекс 04649.